

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20.

V upravitelstvu prejemam:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isserate
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 176.

V Ljubljani, v soboto, 2. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Liberalci pri deželni jasli.

Ako je zvijačen in drzen tat v zadregi in mu že sega roka pravice za tilnik, tedaj kriči: Držite ga, primite ga! In če je rado vedno občinstvo slepo, če so nerodni čuvaji javnega reda in mira, res se večkrat zmoglo posreči, da odnese zdravo kožo s hitrimi petami. Ali konečno tak ptiček le pride pravici v roke, ker često sam sebe vjame v svoje zanke, ali pa dobri ljudje odkrijejo njegovo skrivališče. Dimež, Hadži Loja, Šandor, Tiburcij, Rinaldini in enaki navihanci, kakor nam pripovedujejo, niso odnesli zdravih pet, dasi se jih je ljudstvo balo in iz strahu jim leta in leta dajalo varna zavetja.

Bog ne daj, da bi mi naše liberalne protivnike prištevali v enako vrsto s temi slavni junaki. Nikakor ne, pač pa se nam vsljuje primera. Kakor namreč te vrste ljudje svojo krivdo zvrčajo na druge, tako nekako naši liberalci po svojih glasilih bobnajo v svet: Poglej ubogi kmet, koliko škode ti delajo ti preklicani klerikalci! Klerikalni deželni poslanci so krivi, da kmetje ne dobite podpor za ceste, vodovode, obrtne in kmetijske zadruge in plemenskih bikov!

Liberalci gotovo sodijo, da so naši kmetje taki duševni reveži in bedaki, kakor so mnoge liberalne veše in veterjnaki. Recimo, da ima deželni odbor, oziroma njegova liberalna trojica, res pravico odrekati one podpore in prispevke za razne naprave in potrebe, za katere je deželni zbor že leta in leta dovoljeval redne kredite dež. odboru, v enem letu te podpore našega kmeta ne bodo rešile. Sicer pa so liberalci s povkami in očitani ogrenili vsako podporo, ki jo je doslej dobival naš ubogi oratar. Kolikokrat smo morali slišati ljubljanskega župana, da Ljubljana plačuje dve tretjini vsega deželnega davka ter vzdržuje ceste, šole in druge naprave po deželi. Ali niso to smešni ljudje, ako trdijo, da dežela od mesta živi? Istina je, da se v Ljubljani plačuje okoli dve tretjini raznih deželnih priklad in davkov, ali s tem nihče ne more trditi, da kmetje od mesta živijo. Pa zgradite mesto s kitajskim zidom, videli bomo, ali bode kmet ali meščan konečno vlekel ploho. Vojaki, dijaki, uradniki, učitelji puščajo na leto v vsakem mestu na tisoče in tisoče denarja, ki pa gotovo prihaja tudi iz kme-

čkih žuljev. In ko bi razni trgovci in obrtniki morali iskati zaslužka samo pri meščanih, sodimo, da bi se s časom seznanili s pajkom.

Torej, mi nočemo nobenega žaliti, temveč le konstatovati, da so smešne take liberalne trditve in svetohlinska očitavanja.

Toda po našem trdnem prepričanju deželni odbor tudi nima pravice, da bi, meni nič tebi nič, odrekel redne podpore in prispevke, ki so utemeljene po večletni redni navadi in po svojem namenu. Saj je dež. odbor tako vedno tudi tolmačil svojo nalogo in oblast. Iz računskih zaključkov bi mogli dež. odboru tudi dokazati to nepobitno resnico. In če je dež. zbor dne 30. decembra 1901 dovolil dež. odboru pravico, da sme pobirati dež. priklade in naklade, ima dež. odbor tudi dolžnost, da jih porabi v vse tiste namene, za katere so priklade in naklade dovoljene.

Kaj pa, ko bi kmetje rekli: Ako nam ne dovolite običajnih podpor, potem Vam ne plačamo dež. priklad? Gospodje deželni odborniki, odprite malo svoja ušesa in trda srca. Zakon pravi, da dež. odbor ne sme prekoračiti proračunjenih izdatkov in presežkov ali prihranjenih svot v posameznih rubrikah brez dovoljenja dež. zbora ne sme porabiti za druge namene, nego za kar so bile določene. Ko pa bi dež. zbor zahteval od dež. odbornikov, da povrnejo deželi iz svojega vse, kar so tekom desetletij izdali brez njegovega dovoljenja, potem ne vemo, kje bi dotični gospodje iskali posojil. Da, posojil, ker njih imetje bi ne zadoščalo.

Kaj tacega seveda more priti na misel in jezik le človeku, ki je ali teliče smešen ali mačje hudoben. Dež. odbor ima dolžnost, da previdno in zvesto oskrbuje dež. imetje, dež. zaklade in zavode, nima pa pravice, da bi dež. dohodke za piral v blaginje ter jih odrekal že davno od dež. zbora določenim namenom. Kdor tako dela, ta le duška daje svoji osebnosti mržnji, maščevalnosti in zavisti.

Smešno je torej, kar včeraj stare »Novice« prežvekujejo za »Narodom«. Ravno stare »Novice« bi mogle najbolje vedeti, kdo se je v tem oziru malo zmenil za visoki dež. zbor ter iz deželnega koša delil milosti večkrat po svoji volji, ne gledé na to, ali se prekorači dež. proračun. In nihče mu tega ni očital, tudi mi mu ne očitamo, samo

konstatujemo dejstvo, da je smešno tako prozorno zavijanje in hudomušno, da ne rečemo, zlobno tolmačenje »navoda za deželni odbor.«

Vprašamo torej z vso pravico veleslavni ali, če hočete, visoki dežel. odbor: Ako ne rešujete raznih prošelj, koliko pa imate še opravila v uradu do bodočega dež. zbora? Razne prizive in druge posle, ki jih določuje § 43 dež. reda, itak izvršujejo razni uradniki. In dovolj je, če jih podpisuje g. dež. glavar, oziroma njegov namestnik. Iz tega je razvidno, da more tako iz trte zvito tolmačenje »navoda za dež. odbor« dovesti do posledic, ki bi tudi marsikateremu liberalcu neprijetno zvenele po glavi.

Modre »Novice« za »Narodom« dalje ščebetajo, da dež. odbor tudi pogorelcem in po uimih poškodovanim ne sme deliti nobenih podpor. V ta namen je namreč v proračun postavljenih 16.000 kron. Tako? Pozna se »Novicam«, da so že blizu 60 let stare. Dežela ima poseben gasilstveni zaklad, ki se ne zalaga z deželnimi prikladami, ampak z zakoni tisti doneski požarnih zavarovalnic. Te vračunavajo že pri premijah 2% ter v smislu zakona vplačujejo v gasilstveni zaklad. Ti zakoniti doneski so l. 1901 znesli 15.105 K in od prejšnjega leta je gotovo še nekaj tisočakov preostalo. Ali bode ta denar dež. odbor vrnil zavarovalnicam ali ga pojde saditi na Golovec?

Liberalci in z njimi »Novice« hujskajo kmete: Ubogi kmet, glej, prej si dobival na leto 5200 kron za plemenske bike; klerikalni poslanci pa so krivi, da ti dež. odbor letos ne pošlje svojih bikov.

Kar se tiče teh deželnih bikov, je sploh znano, da se občine ne trgajo posebne zanje. Dež. odbor namreč pošilja vsako leto večšaka, ki se na bike pozna, v razne nemške dežele, da za dež. denar nakupi nekaj juncev. Potni troški snedo navadno vsaj enega bika. Primeri se tudi, da občina za polovico troškov dobi jalovca. Za ta denar dobite doma v deželi za polovico cenejšo plemensko živino. Vi se čudite, gospodje? Le poslušajte: Živinski trgovci s Koroškega, Tirolskega, Bavarskega in od drugod kupijo po Kranjskem mnogih lepih krav s telički.

Ti telički se v dveh letih prodajajo nazaj na Kranjsko kot pristni pingavski, simentalski in razni drugi plemeniti biki. Ali

morda nemški zrak pretvarja plemena? Sicer pa nam je znano, da je dež. odbor te dni kmetijski družbi v prosep kmetijstva izplačal letno podporo v znesku 7000 kron. Ta izdelek pa spada pod isto rubriko, kakor 5200 kron za bike. Ako je dež. odbor izplačal prvo, mora i drugo, sicer bode moral iz svojega pokriti.

Dalje bode za klerikalce rastla praprot po cestah, liberalci pa bodo menda po zrakoplovih obiskovali nemške svoje zavezničke. Dež. odbor je po zakonu dolžan vzdržavati deželne ceste ter dajati redne podpore za okrajne ceste. Le za nove ceste deželni odbor ne sme dovoljevati prispevkov, ako niso bili že pred novim letom dovoljeni. Prihranjene, oziroma dovoljene kredite pa mora izplačati dež. odbor. To velja glede vodovodov, bikov in cest.

Včerajšnji »Narod« pa poroča o »grozni nesreči« z dežele. Njegov naročeni dopisnik namreč vidi na Krasu skale rasti. Tarna in toži, da se mora letos ustaviti pogozdovanje Krasa. Za pogozdovanje Krasa se na leto porabi okoli 40.000 kron, a ves deželni prispevek znaša le 4000, drugo plačuje vlada. In vlada menda ne bode pogozdovnega osobja za celo leto poslala na počitnice. Sicer pa povemo »Narodovemu« objokancu, da je deželni odbor že izplačal za letos deželni prispevek v znesku 4000 kron. Njegova jeremijada je torej prepozna, in zato zasluži bastonado.

Liberalci torej izvajajo Tavčarjevo povelje: »Liberalcem groš, klerikalcem knof!« Dr. Tavčar še ni in ne bode kranjski Bismarck, in ko bi bil, ni odstavljen. Bismarck je šel v Kanoso in konečno v svoj gozdni Pritanje, kjer je kuhl srd in metal žolč. Politično vreme je nestanovitno, in morda pojde tudi še gospod dr. Tavčar na svoje Visoko, kjer bode proučeval nizke ljudi, ki mu življenje grene. Sicer pa mu želimo Metuzalemovo starost in Krpanovo moč.

Češko jezikovno vprašanje in vlada.

Za Koerberjevo vlado se pričinja sedaj najbolj neprijeten del parlamentarnih počitnic. Pričeti mora in završiti v primeroma zelo kratki dobi do srede septembra veliko češko-nemško pravno akcijo, ki bo podlaga nagodbeni debati v državnem zboru. Seveda na definitivno češko-nemško spravo ni misliti v tej kratki dobi; za rešitev tako važnega in dalekosežnega vprašanja je treba

LISTEK.

Iz prvega vira.

Velikokrat uže se je povdarjalo, kako strašno modri so liberalci. Toda, da smo odkritosrčni, povedati moramo, da se po naši seveda nemerodajni sodbi to povdarja vse premalo. Liberalci se vedno pritožujejo, da jih ljudstvo ne mara, ker jih baje ne pozna zadostno, in da bi kar vrelo za njimi, ako bi jih zares poznalo. Treba torej, da ljudstvo liberalce popolnoma izpozna, da jim vidi v dno duha. Vseh lepot liberalnega duha seveda ne moremo razkriti v eni sami številki slovenskega dnevnika. To bi bilo popolnoma nemogoče. Kaj pa mislite!

Zadovoljni moramo torej biti, ako se nam posreči, strmečim sodobnikom zadostno razjasniti le eno stran liberalnega duha, njegovo bistroumnost namreč. Da imajo naši liberalci um, o tem ne sme nihče dvomiti,

kajti Vodnik pravi o Kranjcu, da mu je »dan um«, in naši liberalci so Kranjci. Toda liberalni um je bister um. In ta bistri um posebno jasno gleda vse, kar se godi v Vatikanu. Pomislite! Liberalci natanko vedo, da je v zvezi z Vatikanom neki kardinal po imenu Rampolla, da se papežev nuncij na Dunaju piše Taliani, tajnik dunajske nunciature pa Aversa, da je v Rimu kongregacija indeksa, da so jezuiti katoliški red, vse stvari, katerih skoro nihče na svetu razum liberalcev ne ve.

Liberalci natanko vedo, da je neki profesor imenom Ehrhard spisal knjig o katoličanstvu in 20. stoletju, da je drug profesor imenom Schell spisal celo več knjig. Razum liberalcev tudi tega skoro nihče ne ve. Ti pa so vse to izvedeli iz prvega vira.

Ali liberalci teh svojih prečudnih vednosti in znanosti nikakor skopo ne prikrijevajo pred svetom, ne skušajo jih obdržati samo za-se. Vsemu svetu jih kažejo, ponujajo jih po svojih listih. In svet strmi. Kako

bi tudi ne strmel nad toliko modrostjo in vednostjo.

Liberalci pa imajo še drugo posebno lastnost, oni znajo namreč podajati svojo vednost ljudstvu v zanimivi, času primerni obliki. Rampolla je, tako pišejo po svojih časnikih, strašansko »klerikalec«, črn notri v dno svojega srca, zaradi tega imajo v Vatikanu prvo besedo »klerikalni« jezuiti, kateri črtijo Ehrharda in hočejo, kakor liberalci čujejo — seve iz zelo zanesljivega vira, ker vsi liberalni viri so zanesljivi zanje — spraviti Ehrhardovo knjigo na indeks s pomočje kongregacije indeksa, tako, kot so prišle na indeks nekatere knjige profesorja Schella.

Grozno, grozno! »Klerikalni« ypliv torej gospoduje v Vatikanu, in iz Vatikana je prišlo povelje na Kranjsko, naj katoliško narodni poslanci prično obstrukcijo. Navzlic temu pa, da so ti kot poslušni »klerikalci« pričeli obstrukcijo, ne marata Taliani in Aversa dr. Šusteršiča. Vse to verujejo libe-

ralci, posebno kedar obujejo visoki koturn visoke politike.

Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, hočejo liberalni listi objaviti še sledeče vsekozi senačne vesti iz Vatikana, vse zajete iz najboljših virov. Papež Leon XIII. noče sprejeti in kot resničnega spoznati nauka »Slov. Naroda«, da izvira vera le iz strahu, marveč še vedno navzlic temu globokoumnemu liberalnemu verskemu odkritju starokopitno trdi, da nam je bila vera od Boga razodeta. Papež je torej sedaj definitivno stopil v krog »klerikalcev«, v boju med Rampollo in »Slov. Narodom« stopil je Vatikan na stran »klerikalnega« Rampolla, mesto da bi odobral »moderno«, a vseskozi »res versko« naziranje »Slov. Naroda«. Ker pa je Vatikan sedaj uvidel, da »Slov. Narod« res vse izve, kar se godi, govori ali piše v vatikanskih krogih, in da ne ostane prav nič, kar se dogaja v Vatikanu, skrito pred očmi »Slov. Naroda«, sklenil je, da bode odtlej »Slovenski Narod« uradno glasilo Vatikana.

563422

vse drugačnih priprav, kakor so se pa vršile dolej. Šlo se bo sedaj edino le za najskromnejšo češko zahtevo: zagotovitev notranjega češkega uradnega jezika. Akoravno je to za Čehe minimum, kar morejo zahtevati, je vendar zelo dvomljivo, da bi se s to zahtevo sprijaznil nemški element, ki noče absolutno nič slišati o češkem uradnem jeziku.

Či ozirom na to kočljivo dejstvo je neki našla vlada nekaj nov način, ki bi se morda z njim dalo pridobiti Čehe za nagodbo. Preosnovati hoče Koerber sedanji svoj kabinet tako, da bi prišel v ministerstvo še en zastopnik češ. kluba in sicer kot resortni minister. Kajpada je še vrlu dvomljivo, da bi šli Čehi na ta lim brez določne in jasne zagotovitve z oziroma na rešitev jezikovnega vprašanja. Ministerski predsednik je sicer doslej srečno vodil državno ladijo; nihče pa ne more napovedati, da bo imel enako srečo tudi v najkritičnejem položaju.

Češki deželni zbor.

Zadnji dan minulega meseca je češki deželni zbor završil svoje delo. S tem so razun koroskega deželnega zastopa, ki zboruje še danes, vsi deželni zbori nastopili počitnice. Češkemu deželnemu zboru so najprvo napovedovali le k večjemu tritedensko delavno dobo, ta doba pa znaša sedaj skoro šest tednov. In ves ta čas je češki parlament porabil za uspešno, obče koristno delo. Mladočehi, pa tudi nemške stranke so opustili vse, kar bi razburjalo duhove, višji deželni maršal knez Lobkovic je pa s svojo spretno reko vsestranski podpiral delovanje dež. zbora.

Češki deželni zastop je bil sedaj samo odgojen in ne zaključen. S tem pa, kakor sodijo, ni rečeno, da se zopet kmalu, morda že prve dni v septembru, snide k rednemu delu, čeravno seveda to ni izključeno. Vladi so se zdeli v tem oziru merodajni le razni odseki, oziroma delo, ki so ga ti dovršili, ne da bi bilo prišlo v plenum deželnega zbora. Ker je dež. odbor samo odgojen, ostanejo v veljavi vsi elaborati posamnih odsekov in zbornica prične lahko takoj razpravljati o posamnih predlogih.

Agrarna stavka v Galiciji.

Stavka poljedelskih delavcev v mnogih okrajih Galicije se z vso trdovratnostjo nadaljuje. Resničnih poročil o stavki sami ter o dogodkih, ki so z njo v zvezi, seveda ni lahko dobiti, ker časopisje, ki zagovarja delavske koristi, ne sme poročati čiste resnice, ostalo časopisje pa prinaša le poročila iz nasprotnih židovskih virov. Vidi se pa že sedaj, da je stavka v prvi vrsti naperjena proti židovskim veleposestnikom in najemnikom ter da vlada ščiti edino le te »zati-rane in stiskane« kroge. To javno dokazuje naslednji slučaj, ki ga, kajpada dokaj »omiljeno«, objavlja »Przedswit«.

Židovski posestnik Weisglas (!) v vasi Szerszeniowce, v okraju Borzecow, si je mestu stavkujočih delavcev naročil ljudi iz Bukovine. Domače delavstvo jih ni pripustilo k delu. V tem položaju se posredujejo politični uradnik nakrat postavi v nasprotje z delavstvom ter pozove v varstvo Bukovincev polstotnije pešcev in pa dvajset orožnikov. Ti so potem spremljali najete delavce na polje ter odbijali obupne napade izstradanih mož, žensk in otrok. Nepopisni so prizori, ki se ob takih prilikah pojavljajo v raznih krajih. Raztrgani in gladu na pol mrtvi otroci brezdelnih delavcev prosijo in rote vojaštvo ter orožnike, naj vendar ne podpirajo krutega žida. Kajpada so zaman vse take prošnje, ker vojak mora storiti, kar mu ukaže žide braneče oblastvo.

Imenovanja pri Vatikanu.

Veled smrti kardinala Ledochowskega se je izpraznilo več važnejih službenih mest, ki so se z najnovejšimi imenovanji svetega očeta naslednje popolnila: Kardinal Gotti, o katerem mnogi trdijo, da bo nasledoval Leona XIII. na prestolu sv. Petra, je imenovan kot Ledochowskega naslednik prefektom propagande. Kardinal Gotti je član reda bosonogih karmelitov, ter je bil rojen dne 29. marca 1834 v Genovi, kardinal pa je postal 29. novembra 1895. Dalje je imenovan kardinal di Pietro prefektom kongregacije škofov, kardinal Vinc. Vanutelli

prefektom zborove kongregacije, kardinal Agliardi upravnim prefektom propagande in kardinal Ferrata protektorjem akademije dei Nobili.

Deželno-zborske volitve na Moravskem.

Praška »Politik« ve poročati, da predsednik izvršilnega odbora mladočeške stranke, posl. dr. Sileny vabi k jutrišnji seji v Brno vse člane tega odbora. Na dnevnem redu je razgovor o bližnjih deželnozbornih volitvah. Mej drugimi se je že vrnil v Brno dr. Stransky, ki je bival na oddihu v nekem kopališču. Imenovani list nadalje pripominja, da pripravlja levo krilo srditi napad na nadaljni obstoj volivnega kompromisa z narodno stranko. Sodi se pa, da bodo voditelji že znali poravnati razpor ter poskrbeli, da se zopet obnovi dosednji dogovor. Nasprotno se pa »naprednejši« elementi ne bodo dali potolažiti radi katoliško-narodne stranke, ki postaja z vsakim dnevom bolj nevarna židovskemu liberalizmu mej moravskimi Čehi. Liberalci bodo dali duška posebno svoji veliki jezi nad tem, da Staročehi sklepajo z njimi kompromis obenem pa tudi s katoliško-narodno stranko, brez katere bi v mnogih krajih ne mogli prodreti.

Meščanska vojska na Haiti.

Javili smo že, da se je glasom poročila poslanika severoameriških zveznih držav iz Port-au-Prince, glavnega mesta republike Haiti, v celi deželi pojavila resna revolucija, ki stavi v veliko nevarnost življenje in imetje ondotnih belokožcev, pred vsem ondotnih številnih Nemcev. Že pred več dnevi so naznanila oblastva, da ne morejo prevzeti nikakega poročstva za varnost tujcev v trgovinskem mestu Cap-Haitien na severnem obrežju dežele, ker se pripravlja resen napad na suhem in na morju. Kmalu nato pa je došlo poročilo, da proti veliki nevarnosti glavnemu mestu Port-au-Prince od strani generala Firmin, novoizvoljenega predsednika, ki ga pa ostali pretendenti še niso priznali kot takega. Firmina je sedaj priznal za predsednika ves severozahodni del dežele, nasprotujeta mu le tekmeča senator Seneca Pierre in pa bivši finančni minister Fouchard, ki razpolagata s precejšnjo močjo in je torej še dokaj dvomljivo, da bi se Firmin kaj kmalu mogel polastiti vse dežele. Pomoči tjujci dosedaj nimajo skoro nobene, ker sta ondi v njihovo varstvo le dve manjši nemški ladiji, druge države so pa ondi itak zelo slabo zastopane.

Haiti je za Kubo največji in najlepši otok v vzhodni Indiji ter meri 77.253 km², prebivalcev pa šteje okolu 1.377.000. V političnem pogledu se deli otok v republiko Haiti in S. Domingo. Prva obsega manjši, zahodni del otoka v obsegu 28.676 km² z 960.000 prebivalci, izmej katerih je le ena desetina belokožcev, vsi drugi so zamorci. Vere so večinoma vsi katoliške, govore pa španski jezik.

Iz brzojavk.

Baron Podewils je že imenovan bavarskim ministrom za bogočastje. — Finančni odsek srbske skupščine je včeraj z 10 proti 2 glasovoma vsprejel načrt o najetju posojila. — V disciplinarno preiskavo radi stavke galiških poljedelskih delavcev pride mnogo uradnikov v tarnopolskem okrožju, ker so preveč »pronansirani agitatorji« v korist stavkujočih. — Na dopustne smejo prefekti v Franciji, dokler ne izvrše na vsej črti Combesovega dekreta o zatvoritvi redovnih šol. — 9000 burskih rodbin se je že vrnilo iz ujetništva in naselilo v Transvalu. — Tirolski deželni zbor se snide zopet v septembru. Razpravljal bo o avtonomijskem vprašanju. — Sijajna zmaga nemškega centra. Mesto pokojnega vodje Lieberja je bil, kolikor doslej znano, izvoljen odvetnik dr. Dahlem z 9195 glasovi. Trije nasprotni kandidati so dobili skupaj le nekaj nad 6000 glasov. — Papež protestira proti nasilstvu Combesove vlade. »Echo de Paris« javlja, da je papež po svojem zastopniku že poslal protest proti zatvoritvi kongregacijskih šol. Vsebinske proteste se še ne objavi. — Poslanec Malik in graška pev-

ka slavnost. Posl. Malik napoveduje, da bo v jeseni v drž. zboru pozval vlado na odgovor radi postopanja vojaških oblastev. To bo zopet smeh v državni zbornici!

Idrijske razmere.

Iz Idrije.

»Jednakopravnost« je po dolgem času zopet vzela na piko idrijske duhovnike. Tako piše 31. julija: »Katehet Oswald je sicer znan kot velik intrigant in hujskač, ali takega postopanja, kakoršnega je kazal o času sokolske slavnosti, mu nismo pripisovali. Jeden teden pred veselico je že v časopisu »Slovenec« klical deželno solsko oblast na pomoč in jo opozarjal, da namerava pri javni telovadbi Sokolov nastopiti učenci tukajšnje ljudske šole. Ker pa je ostal ta njegov klic brezuspešen, začel je sam delovati na to, da bi ta nastop mladine preprečil. Prepovedal je učencem v šoli, da bi se udeležili telovadbe, grozil s kaznijo, klical stariše mladih telovadcev na svoj dom in jim tam prigovarjal, da tudi oni prepovedo sinovom udeležbo. Ker pa je bilo tudi to brezuspešno in so telovadci vendarle nastopili, in sicer v občno zadovoljstvo in presenečenje vseh, t. daj je začel z izvršitvijo obljubljenih kazni. Beseda mu je bila premalo, zato je začel uboge učence kaznovati s prepovedanimi sredstvi, tako s klečanjem, z lasanjem in zaporom. Vemo sicer, da bo gospod katehet sedaj vse zanikaval in nam morda celo popravek poslal, da ni res, toda mi pribijemo že danes, da je vse res, kar smo pisali, in da vemo še več, kar pa za danes zamolčimo. — Koliko je na tem poročilu resničnega, je razvidno iz zadnjega stavka. Kdor resnico poroča, ne pričakuje popravka, oziroma kar popolnega zanikanja. Posebnega odgovora bi torej niti ne bilo treba, zlasti, ker sem že opetovano pozval zasebno osebe, katere so to trdile, naj mi dokažejo. Seveda ni noben dokaz držal, nobena priča obveljala, ker so bile vse trditve deloma zlagane, deloma zavite. Da bo »Jednakopravnost« kaj prinesla, sem vedel, saj so dobro glave skup stikali dan za dnem ljudje, kateri so si že pred leti zaprisegli, da me spravijo s pota. Čudno le, da niso kaj pametnejega mogli iznajti, ampak pogrevajo stvar, katere že zdavnaj sami ne verjamejo. Ker pa sem že izzvan, pa tudi ne bom molčal, najsi potem tudi zopet potroži kak dober prijatelj, da »vse trpi pred mano«.

Pred vsem ni res, da bi bil prepovedal učencem v šoli — ali sploh kje — udeležiti se javne telovadbe Sokolov. Ravno nasprotno sem poudarjal jaz, da bi celo pri konferenci ne glasoval ne za dovoljenje, ne proti dovoljenju — stariši naj odločujejo sami.

Sicer pa bi ne bilo nič tako strašnega, ako bi tudi bil prepovedal. Saj je g. vodja Alojzij Novak svoje dni prepoved učencem ljudske šole hoditi ob četrtkih po dve uri celo v školsko šolo prav odobraval, češ naj se deklice med letom knjig držijo. Še celo proti posebnemu pouku v nemščini, katerega so oskrbovale nekatere učiteljice zasebno, je bil. Sedaj je molčal, dasi je videl, da se zbirajo okoli njegovega sina — Sokola učenci, katerim bi bilo prepotrebno dati knjige, zvezke in pisalo, ne pa telovadno orodje v roke. Kadar imajo otroci uro telovadbe, naj pa telovadijo.

Da ostane učenec pri knjigah, to ni le moja misel. Katoliška delavska družba napravlja vsako leto božičnico. Ta veselica je izključno družinska za ude, zlasti njih otrokom v veselje. Nastopilo je letos na odru tudi nekaj učencev, kateri so igrali na gosli, da bi pokazali, koliko so se navadili. Mej njimi je bil tudi neki realec. In kaj je bilo potem? — Dobil je po konferenci nemškega učitelja realnega profsorskega zbora ukor. Ako je nedostojno pri čisto družinski zabavi, h kateri neudje niti dostopa nimajo, realcu prijeti za nedolžne gosli, jeli mar primerno, da učenci ljudske šole javno nastopajo v uniformah, ki so last sokolskega društva?

Sicer pa sem osebno bil nasproten kot katehet, ker sem vedel, da se hoče otroke le cerkvi odtežati. In res nobeden onih telovadcev, z katerih imena pa še do danes nisem vprašal, ni bil popoldne v cerkvi, marveč so se med krščanskim naukom v gledišču vadili in pripravljali za javni nastop.

Ker že prepovedal nisem, je prav jasno tudi, kako laže, kdor trdi, da bi bil pretil s kako kaznijo onim, kateri bi šli telovaditi, ali pa da bi bil koga kaznoval, ker je telovadil.

Prav tako ni res, da bi bil klical stariše mladih telovadcev na svoj dom ter jim tukaj prigovarjal, naj prepovedo sinovom udeležbo. To je debela laž, s kakršnimi si more in si pomaga le liberalci. Ne enega mi imenujte, da bi mu bil kaj prigovarjal!

Kar se tiče strahovanja otrok v šoli, prepustite prav vse meni. Kadar vam pa kaj všeč ne bo, pa naznanite predstojnikom. Da bi mi prizanašali, niti ne maram, pouk, kako

kaznovati, pa prihranite za svoje prijatelje, da otrok ne bodo seznanjali in zaznamovali z jermeni.

Istotako odločno odklanjam pavke »intrigant in hujskač«. Vrzite jih v obraz onim, ki to zaslužijo! Kar sem delal doslej, delam sem očitno, pač pa sem ravno jaz dosti pretrpel po zahrbtnih napadih. Na leto 1898. se bodo prijatelji »Jednakopravnosti« še spominjali. Intrigirali so proti meni, dokler so mogli; dne 10. junija je bilo vse odkrito, ko je sam rudniški predstojnik obžaloval, da je z menoj tako postopal, zapeljan po intrigantih. »Ja, sehen Sie, so weit kommt man, wenn man solche Ratgeber hat«, bile so njegove besede. Več lahko pové g. vodja ljudske šole. Morda se enako zahrbtno sedaj dela.

Da veliko veste, ne drznem si dvomiti. Saj še za uradne dopise prej izveste, kakor predstojniki uradov. Tako se je zgodilo vsaj z mojim dopisom dne 23. julija na vodstvo c. kr. rudn. ljudske šole. Predmet je bil »katehet Oswald in figa«, katero tudi omenja »Jednakopravnost«. Gosp. vodja je rekel, da je dobil dopis šele ob 6. uri zvečer. Mogoče, poslal sem ga pa ob 1/3. uri njemu v razred. Čudno le, kako je prišel sinu g. vodje v roke, ki ga je kazal okrog — celo dijakom.

Tako je z nami, gospodje nadzorniki. Ako delaš za napredek šole, si pa njen nasprotnik!

Franco Oswald,
c. kr. katehet.

Dvojna mera.

Vipava, 31. julija.

Odkar je izdal veliki in mogočni liberalni vodja in neomejeni gospod kranjske dežele dr. Tavčar svoj znani recept: »Liberalcem groš, klerikalcem knof«, od tedaj sledijo tudi naši vipavski liberalci zvesto temu klicu, v katerem jih tudi naša vlada kolikor mogoče podpira. Tu je zopet jeden takih kričečih slučajev, ki je vreden, da se približe, razkrinka in pokaže ljudstvu, kje ga čelvelj žuli.

Trg Vipava ima dvanajst gostilnic; na vsakih dvajset hiš pride torej jedna gostilna. Razven tega imajo skoro vsi posestniki svoj domači vinski pridelek, tako da jim torej ni treba v krčme zahajati. Vipava je trg, kjer ni nikakega prometa, nikake obrti, nikake kupčije. In če bi imeli naši obrtniki kak krajcar zaslužiti, so vam hitro liberalni mogotci tu, ki vam prežijo in domačim obrtnikom, ki morajo visoke obrtne davke plačevati, kruh jedo, tako da so ti reveži prisiljeni, si v tuji kruha iskati. Skratka: v Vipavi je krčem dovolj. To vedo prav dobro naše županstvo, c. kr. orožništvo in tudi drugi posestniki, ki so prosili za koncesijo za izrivanje krčmarske obrti, katere prošnja se jim je pa odbila glede na to, da ima Vipava zadostno število gostilnic. Med onimi prosilci so Janez Kobal, Marija Ferjančič in kmetijsko društvo.

Toda kar se je siromašnemu Janezu Kobal, revni Mariji Ferjančič, kar se je kmetijskemu društvu odreklo, to se je neutemeljeno dovolilo bogatemu našemu županu Antonu Hrovatinu ml. Tako se torej reže kruh pravice v naši deželi. Pri nakladah in davkih, tam smo vsi jednaki, ali drugače se nas potiska v kot.

Torej naš župan ima krčmo. Drugi vipavski krčmarji, ki so pri tem jako prizadeti in ki si edino s krčmarsko obrtjo svoj kruh služijo, so vložili protest, kateri protest je pa glavarstvo po ukazu deželne vlade odbilo, sklicuje se na to, da so protest neupravičenci vložili. Protest bi bil moral vložiti občinski odbor. A v občinskem odboru sedijo sami privrženci Ant. Hrovatina ml., kateri za to skrbijo, da župan koncesijo obdrži. No, če je edini občinski odbor kompetenten v takih stvareh, potem se lahko zgodi, da dobimo v našem trgu še kakih deset liberalnih gostilnic, ne da bi jih bilo treba.

Kar se tiče tega, da nimajo naši vipavski krčmarji primernih lokalov, je to iz trte izvito. Kar se tiče pa Hrovatinove krčme, leži ista ravno nasproti glavnemu oltarju farne cerkve. Da ta okoliščina ne pospešuje ravno pobožnosti občinstva, ki v cerkvi moli in sveti maši prisostvuje, je razvidno iz sledečega: Na velikonočno nedeljo je moral med sveto mašo župan sam cerkev zapustiti in iti mirit goste, kateri so v njegovi gostilni vpili, kričali in motili službo božjo.

Sicer so pa vipavski krčmarji že storili tudi nadaljne korake.

Razstava cerkvenih paramentov v Ljubljani.

V pondeljek, dne 27. julija se je otvorila v veliki dvorani knezoškofijske palače zelo bogata in sijajna razstava cerkvene obleke bratovščine vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa. Letošnja razstava je že 43. in gotovo najlepša, kar se jih je doslej priredilo. Važnega pomena je razstava tudi zato, ker hoče nekoliko pripomoči k večji proslavi petindvajsetletnice vladanja papeža Leona XIII. Zato se je otvorila tudi bolj

slovesno kot druga leta. V ponedeljek ob 8. uri zjutraj je bila v uršulinski cerkvi sv. maša, katero je daroval prevz. gospod knezoškof. Otvoritev razstave se je potem izvršila v knezoškofski dvorani naslednje. Predsednik bratovščine gospod generalni vikar prelat Janez Flis je pred zbranimi duhovniki, gospodi in drugim občinstvom najprej ogovoril gosp. knezoškofa, opisal delovanje bratovščine v minulem poslovnem letu, vspeli njenega truda, razložil pomen letošnje razstave in se zahvalil gosp. knezoškofu, da je blagovolil prepustiti tako krasno prostoro za letošnjo, takorekoč jubilejno razstavo. Za tem se je prevz. g. knezoškof z radostnimi besedami zahvalil za prelepo delovanje bratovščine, spodbujal k nadaljni požrtvovalnosti, katera s pomočjo milodarov pobožnega ljudstva preskrbuje revnejše cerkve z dostojnimi, večkrat tudi dragocenimi in umetno izdelanimi paramenti. Nato se je razstava odprla splošnemu obisku.

Poglejmo v razstavo! Veselja nam vskipi srce, ko vidimo, kaj premore ljubezen do Boga skrito pričujočega v najsv. zakramentu. Ta razstava pa nam priča na eni strani o smislu vernega ljudstva za lepoto hiše božje, na drugi strani pa tudi o modri skrbi vodstva bratovščine dati cerkvi in njenim služabnikom, kar premore najboljšo in najlepšo opravilo.

V naslednjem naj podamo kratek pregled vse razstave, popoln ne bo, tudi ne bomo našli vseh predmetov po številu natančno, saj to ne more biti namen teh vrstic, hočemo bolj v obče opozoriti na posebne vrline razstavljenih predmetov. V razstavi je svilnatih paramentov: 65 kazul (mašnih plaščev) s pripadajočo opravo, stolami itd. Med temi je 6 umetno izdelanih (vezenih). Kar velja o vseh razstavljenih predmetih, pa povdarjamo še posebno pri kazulah, da je kraj krasen, najpopolnejši in najpravičnejši, kolikor je le sploh mogoče pri sedanjih oblikah mašnih plaščev. Dalje je v razstavi 22 pluvialov, 6 dalmatik prav krasno in umetno izdelanih, 17 velumov, 3 zastorna banderca, nad 50 stol (obhajilnih in spovednih) 28 altarnih blazin. Rabila se je popolnoma pristna svila (iz Lyona), prav tako so tudi pristne zlate porte. Glede vseh paramentov je opomniti, da so kaj lepo izbrane prave liturgične barve. Lepa je risarija (dessin) v blago vtikanih ornamentov, ki niso preveliki, tako da napravljajo glede velikosti plašča kaj lep celoten vtisk. Pri treh vijoličnih plaščih nam zlasti ugaja, da niso monotonno vijoličasti, ampak v dveh nijansah, poleg tega so ornament v njih obrobljeni zlatorumeno. Vse pohvale vredno je tudi vezenje na dragocenejši obleki. Poglejmo umetno vezene kazule, ali pluviale ali velume, povsod vidimo elegantno, precizno risanje ornamentike v vseh slogih od starih do modernih, zlasti v romanskem, gotskem in renesanškem, krasno in spretno risane oblike, v vezenju natančne tudi v nijansiranju in otemnjavi pogojene. Ornamenti so preračunjeni na to, da tudi v daljavi delajo dober vtisk. V izbiranju barv se kaže kaj nežen čut in razvit ukus. Kako vzorni so v tem pogledu nekateri pluviali in velumi, naj so že na njih vezeni ali tumburirani ornament. Opozorimo pri tem na lepo harmonijo bakrenorodečih, vijoličastih, oranžnih in zelenih barv.

Dalje se oziroma na platnena oblačila. Ta oblačila, albe, roketi, altarni prti, korporali, pale, purifikatorji so vseskozi vzgledno delo. Priporočamo cerkvenim predstojnikom, naj se pri napravljanju cerkvenih platnenih oblačil drže kroja in oblike, katero rabi naša bratovščina, pa bo cerkveno perilo praktično in estetično lepo. Alb je razstavljenih 45, med temi tri vezene, 45 roketov, 6 altarnih prtov, nad 100 pal, 100 korporalov, 150 purifikatorjev, 22 oblačil za cerkvenike in ministrante. Opozorjamo na lepoto idrijskih čipk, katerih so štiri vrste, vse primerno široke, lepih ornamentov in imajo čvrsto nit.

Kaj lepe cvetke na vrtu cele razstave so pač premnoge pale, korporali in purifikatorji, mislimo one, katere so umetno vezane (Stielstich). Na teh predmetih je treba očudovati veliko marljivost, izurjenost in ljubezen, ki se človeško poplačati ne da, pa se je žrtvovala v trudopolnem delu vseh teh drobnih umetnin. Prav je, da se je ta altarna oprava delala z vso vnemo in ljubeznijo, saj se gre za reči, ki pridejo neposredno v dotiko z evharistijo.

Če motrimo to razstavo, tedaj pač vidimo, kako čudovita je liturgija cerkve, katero naj povzdigujejo zlasti žene in mladenke, ki delajo z veseljem za lepoto hiše božje. — Da se je pri vseh paramenti rabilo solidno in trepčno blago, zato bodo gotovo cerkve, obdarovane s temi paramenti, dolžne dvojno hvaležnost.

Iz srca moramo biti hvaležni pobožni bratovščini za dela, katera nam je pokazala, saj v teh delih je tudi izraz veroizpovedi mnogo tisočev vernikov, in to v času, tako sovražnem kakor veri sploh, tako tudi zunanemu bogoslužju. Bratovščini zato tudi v

tem pogledu želimo mnogo blagoslova, v delu in trudu naj jo pa vnema pohvala prevzvišenega nadpastirja, katero je izrekel, ko si je razstavo natančno ogledal.

Šolska poročila.

Letno poročilo ljudske in obrtne nadaljevalne šole v Trzinu 1901/1902. Ljudska šola obstoji iz dveh štirirazrednih, ki ste združeni pod skupnim vodstvom. Podučevalo je tekom šolskega leta 10 učiteljev in učiteljic ter 2 katehete. Vseh učencev je bilo koncem leta 437 (219 dečkov, 218 deklic). Tekom šolskega leta je vstopilo v šolo 459 otrok. Po narodnosti je bilo 421 Slovencev, 31 Nemcev in 7 Čehov; po veri pa 457 katoličanov in 2 protestanta. Prvi red je dobilo 148 dečkov (32 z odliko) in 146 deklic (35 z odliko), drugi red pa 70 učencev in 61 učenek. Ostali so neizprašani. — Na obrtni nadaljevalni šoli so podučevali 4 učitelji in en katehet. Vseh učencev je bilo koncem šolskega leta 73, največ (43) črevljarjev. Za višji razred je sposobnih 47 učencev, nesposobnih 24; 2 sta ostala neizprašana. — Od 28. do 30. julija so se razstavila ročna dela učenek ter risalni in pisni izdelki učencev obrtne nadaljevalne šole. Vsi, ki so prišli pogledat razstavljenih stvari, niso mogli zadosti prehvaliti razstave. Kar čudilo so se, da zamorejo izdelati učenke in učenci tekom enega leta toliko krasnih in koristnih reči. S takimi izdelki se lahko ponašajo učenci, še bolj pa gg. učitelji in učiteljice, ki so jih tako lepe reči naučili.

Vodstvo šole v Vipavi je doposlalo tiskano letno poročilo, kateremu povzame, da je koncem šolskega leta poučevalo na šoli 7 učnih močij. Šola je obiskovalo v vseh štirih razredih 138 dečkov in 146 deklic, ponavljalno šolo pa 27 dečkov in 34 deklic. Letopis navaja razne dogodke mej šolskim letom.

Mahrova trgovska šola je letos izdala zopet samo nemško letno poročilo. V gremijalni trgovski šoli je bilo v preteklem šolskem letu v pripravlj. kursu 21, (Slovenec 20), v prvem letniku 44, (Slovenec 39), v drugem 33, (Slovenec 33) in v tretjem 14 učencev (Slovenec 12). V privatni trgovski šoli je bilo v 1. letniku v nemškem kursu 36 gojencev, (Slovenec mej njimi 19, Nemcev 13, Lahi 3, Hrvat 1), v laškem kursu je bilo 16 gojencev, (Slovenca mej njimi nobenega) v srbskem kursu je bilo 26 gojencev mej njimi 1 Slovenec, 8 Srbov, 15 Hrvatov, 2 Grka. V drugem letniku privatne trgovske šole je bilo 61 gojencev, od teh 10 Nemcev, 10 Slovencev, 8 Srbov, 24 Lahov, 8 Hrvatov in 1 Grk. Na obeh šolah je bilo samo 43 Nemcev in 134 Slovencev, 16 Srbov, 44 Lahov, 29 Hrvatov, 1 Čeh, 1 Francoz, 1 Grk. Kljub temu je šola popolnoma nemška. To pač jasno govori za slovensko trgovsko šolo, v kateri se bodo gojenci privadili tudi zadostno nemščine, ne da bi pod popolnoma nemškim značajem šole trpela njihova narodnost.

Književnost in umetnost.

»Slovenski učitelj«.

V včerajšnji 15.—16. šte. prinaša »Slov. učitelj« naslednjo vsebino: Pogubna smer. — Pri gluhomem. — Najstarejše dekliske šole na Kranjskem. Piše Viktor Steska. Konec. — O pouku avstrijske zgodovine v ljudski šoli. Poročal pri okr. učit. konferenciji v Gor. Logatcu c. kr. učitelj Jos. Novak. — Dopisi: Iz Ljutomer. Iz kočevskega okraja. Iz Ljubljane. Iz logaškega okraja. — Solske vesti. — Drobline. — Prihodnja številka »Slov. učitelja« izide 1. sept. Celoletna naročnina mu je 5 K.

»Vrtec« in »Angelček«.

Tega izbornu urejevanega mladinskega lista ravnokar izišla 8. številka prinaša poleg mičnih pesnic lepo povest »Povest povesti«, dalje črtico »Kako se jima je mlelo« in »Zgodbe stare hišne muhe«. V prilogi pa prinaša »Vrtec« g. Jos. Volca »Iz vatikanskih zidov«, življenjepise črtice Leona XIII. z zelo dobro pogojeno sliko sv. očeta. — Tudi »Angelček« prinaša poleg drugega mičnega gradiva lep sestavek o sv. očetu s podobo. Oba mladinska lista krasi tudi nekaj drugih lepih podob. — Celoletna naročnina na oba lista znaša 5 K 20 v. Naročata se pri uredniku g. prof. Ant. Kržiču v Ljubljani. Čisti dodelek je namenjen društvu »Pripraviški dom«.

Nove orglje in slučaj.

Piše se nam: Sloveča trdka brata Zupan iz Kamnegorice je za župno cerkev Šmartin Velenje 31. jul. dovršila nove krasne orglje. Od pevškega zbora, ko ji je te dneve nastopal v Gradcu, sta se pa odtrgala dva gospoda in si ogledovala lepo Savinsko in

Saleško dolino. Slučaj je nanesel, da je ravno pri dovršitvi orgelj si ogledovalo iznad cerkve nekaj gospode krasno okolico. Igranje orgelj je pa dva gospoda zvalilo v cerkev. Eden teh je bil ravnatelj neke meščanske šole, drugi pa znameniti kapelnik dvornega opernega gledališča na Dunaju in ob enem organist. Prišel je na kor in prosil g. mojstra, da mu dovoli preskusiti orglje. Igral je imenitno, divne orglje so pod spretnimi rokami čudovito zadonele in se je precej spoznalo, da ni zastoj izšel iz šole slovečega mojstra Brucknerja in da je zares njegov vredni naslednik.

Dasi ta glasbenik dobro pozna stroj orgelj, tako tudi boljše avstrijske in nemške mojstre, je vendar to lepo delo in intonacija napravilo na poslušatelja tak utis, da se je laskavo in pohvalno izrazil in mojstru čestital. Pri slovesu pa obljubil mojstru delo enih novih orgelj na Dunaju.

Na tem vspehu slovenskemu umetniku iz srca čestitamo!

Tedenski koledar.

Nedelja, 3. avgusta: 11. pobinkoština. Najdba sv. Štefana, evang.: Jezus ozdravi gluhomutca. Mark. 7. — Ponedeljek, 4. avgusta: Dominik spozn. — Torek, 5. avgusta: Marija Dev. Snežna. — Sreda, 6. avgusta: Spremen. Gospodovo na gori. — Četrtek, 7. avgusta: Kajetan sp., Donat šk. — Petek, 8. avgusta: Cirjak m., Afra d. m. — Sobota, 9. avgusta: Roman m. — Solnce izide 5. avgusta ob 4. uri 53 m, zaide pa ob 7. uri 19 m. — Lunin spremi: Mlaj 3. avgusta ob 9. uri 15 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 3. avgusta: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša »Cunibert« zl. Pankrac Rampis, graduale »Sederunt principes« in ofertorij »Elegerunt apostoli« zl. A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša Cunibert v D-moll zložil P. Rampis, graduale Sederunt principes in ofertorij Elegerunt zl. Ant. Foerster.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. avgusta.

Restanek zastopnikov naših društev. Dne 7. in 8. septembra t. l. se bo vršil restanek zastopnikov naših društev, ki bo prelevažen za našo nadaljno organizacijo. — Prosimo vsa naša društva, t. j. delavska, izobraževalna, bralna društva, naj nemudoma naznani svoje delegate na naslov: Dr. Jan. Ev. Krek, deželni poslanec, Selca pri Škofji Loki. — Dnevni red je tako važen, da je uprav dolžnost vseh onih, ki vodijo naša ljudska, nepolitična društva po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem, udeležiti se shoda. — Doslej je določen naslednji dnevni red: Snovanje in vodstvo društva; gospodarsko delovanje; pomen »Zveze«; shodi; časništvo; šolstvo slovensko-nemške zajednice; strokovna društva; zveza z dunajskim osred. vodstvom in pravno varstvo.

Ljudstvu pravico! Pod tem naslovom je izšla danes brošura, v kateri je izborni govor gosp. dr. Šusteršiča za splošno in enako volivno pravico. Cena posamezni brošuri je samo 6 vinarjev. Želeti je, da bi ta govor posebno naša društva naročila skupno svojim članom in da ga somišljeniki razširijo mej ljudstvo v veliki množini. Naročila sprejema »Zadružna tiskarna« v Ljubljani na Starem trgu, kjer se tudi posamezne brošure prodajajo. »Narod« je ta brošura že zopet silno razjezila in včeraj vpije, da je dr. Šusteršič marsikaj izpustil in marsikaj dodal, kar v dež. zboru ni govoril. To pa je zopet navadna »Narodova« laž. Govor je popolnoma po stenografskem zapisniku. »Narod« naj pove odstavke, ki so izpuščeni ali dodani! Liberalci se jeze, ker noben njihovih poslancev ni zmožen, da bi nepriljubljen govoril tako izboren govor. Govor priporočamo posebno tudi liberalcem, da po poučenju tega govora morda vendar pridejo do prepričanja, kaj je ljudstvu dolžna vsaka stranka, če hoče biti v resnici narodna.

Gorenjska kmetijska šola. Dopisnik iz blejske okolice, skoraj gotovo izpod Stola, je v četrtek v »Narodu« kar na »gauche« obesil vse klerikalne dež. poslance, ki so baje letos prepredili ustanovitev gorenjske kmetijske šole ter kmečkemu stanu provzročili neizmerne škodo. Kar peklenščeke kliče na črne klerikalce. Temu Janezu in njegovim pod-

repnikom povemo to-le: Dne 21. jan. 1898 je baron Schwegel v dež. zboru predlagal, naj se za Gorenjsko ustanovi primerna kmetijska šola, dež. odbor pa naj v tem oziru vse potrebno ukrene. Ta predlog sta toplo zagovarjala poslanca Povše in Ažman, ki sta bila in sta še danes klerikalca, da govorimo z g. Godrnjavom z dežele. Pri nas pa je navada, da se v takih vprašanih vpraša za svet c. kr. kmetijska družba, oziroma g. ravnatelj Gustav Pirc, ki je bil že dvakrat kandidat na Gorenjskem. Dež. odbor se je torej glede gorenjske kmet. družbe obrnil na g. Pirc, oziroma c. kr. kmet. družbo. In kaj je odgovoril g. Pirc v imenu družbe? Doslovno to-le: »... Odbor si dovoli izreči pomislek proti nameravani ustanovitvi še ene deželne kmetijske šole in sicer z ozirom na obstoječe razmere, kajti šola na Gorenjskem bi močno izpraznila z ogromnimi žrtvami ustanovljeno šolo na Gmru, katera bi lahko in morala zadostiti potrebam cele dežele, če bi bila primerno organizovana.« Čujete g. Janez? Poljedelsko ministerstvo pa je odgovorilo, da »z ozirom na državni proračun ne more zagotoviti zaprosene podpore za ustanovitev in vzdrževanje kmetijske strokovne šole za Gorenjsko.« Baron Schwegel je leta 1899 zopet ponovil svoj predlog in naravnost zahteval tako šolo v blejski ožji okolici. Zakaj, njega vprašajte! Posl. Ažman je ta predlog kot ožji domačin toplo podpiral, g. Murnik pa je kot predsednik kmetijske družbe opravičeval označeni »svet« ter rekel mej drugim: »Glavni odbor je prišel do prepričanja, da je nemogoče, da bi se pri nas ustanovila še ena kmetijska šola, prišel pa tudi do prepričanja, da je treba ni.« In poslanec Hribar je priporočal tako šolo v kamniškem ali kranjskem okraju, in ne v blejski okolici. Deželni odbornik Povše pa je že leta 1899 dež. zboru predložil obširno poročilo. Pripomnimo tudi, da so vsi katoliško-narodni poslanci s prepričanjem glasovali za dotične predloge, česar o liberalcih nihče ne more trditi. Toda obravnave deželnega odbora z vlado in raznimi posestniki, ki bi hoteli primerna posestva prodati ali dati v najem za nameravano šolo, so bile tako težavne in dolgotrajne, da je g. Povše kot deželni odbornik šele letos mogel zopet izdelati poročila in konkretnejše predloge, ki smo jih nedavno v celoti objavili. Strokovnjaki gg. Pirc, Jos. Lenarčič, Gierth kot zastopnik poljedelskega ministerstva in Povše so si na lici mesta ogledali tri ponudena posestva: M. Švegla na Rečici pri Bledu, V. Jana v Gorjah in Wuchererjevo v Lescah. Šveglovo posestvo bi se dobilo le za deset let v najem, prezidavanje poslopij pa bi stalo najmanj 50 000 kron, ustanovni stroški pa bi znesli nad 24 000 kron. In vsi stroški le za 12 učencev. Po mnenju vladnega zastopnika pa je Janovo posestvo gledé poslopij in zemljišč nedostavno. Enketa se je izrekla v prvi vrsti za Wuchererjevo posestvo v Lescah, za katero se je izreklo tudi 16 občin, dočim za Šveglovo le štiri. Vidite, g. Janez, tu je pes pokopan. Liberalna koalicija bi se gotovo vlekla za posestvo Martina Švegla, a »klerikalci« bi skušali ustredi veliki večini občin in pa — deželnim financam. Ker ste »Narodovci« tako zvezani z Nemoj, morda pa pregovorite petičnega barona Švegla, da deželi daruje posestvo na Rečici ali da kranjska hranilnica blagodušno daruje 100.000 gl. v ta namen. In prepričanje je končan. Sicer pa že ima dežela izvrstnega strokovnjaka za mlekarstvo in sirsarstvo, ki po zimi predava, a po leti hodi na planino poučevati o planšarstvu. Dalje je kmetijska družba tudi prosila vlado za mlekarskega nadzornika, kakor ga plačuje za Primorsko. In to bode imelo gotovo večji vspeh, kakor če dežela naredi neko poskušnjo le za 10 let in za drag denar. Več danes ne povemo, da se še bolj ne zagulimo pri koaliciji.

Nova maša v Celju.

Jutri ob pol 9. uri dop. bo bral prvo sv. mašo o. Lorenc Novak iz kapucinskega reda, doma iz Brega pri Celju, v kapucinski cerkvi v Celju. Pri-

digoval bo čast. gospod J. Žičkar, dekan iz Vidma.

Biserno sv. mašo pri Sv. Lenartu poleg Velike Nedelje bode v torek, dne 5. avgusta pel tamošnji župnik, veleč. gospod Fran Toplak, rodom Urbančan. Rojen je bil 2. sept. 1818, v mašnika posvečen 31. julija 1842, torej 60 let mašnik. Bisernemu jubileantu čestitamo in želimo Leonova leta!

Slovenoi! Vabimo Vas k XVII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda, ki bo v četrtek, 7. avgusta t. l. v II. Bistrici. Začetek božji službi ob pol 10. uri; začetek zborovanju ob 11. uri v hotelu „Ilirija“. Po zborovanju ob 1. uri bo skupni obed, za kateri naj se udeleženci do 5. avgusta zglase z naslovom: Tvrška Žnidaršič in Valenčič v II. Bistrici.

Shod v Smartinu pri Sl. Gradcu. Poročali smo, da bode jutri v Smartinu pri Slov. Gradcu shod, na katerem bode ta poročala državna in deželna poslanca gospoda Ribič in Žičkar. Danes pa smo dobili poročilo, da gospod Žičkar ne more priti na shod, ker je že 14 dni preje obljubil, da jutri govori pri novi maši v Celju.

Narodni sekvester. S Štajerskega nam piše slovenski rodoljub: Vaš uvodnik od zadnjega ponedeljka „Narodni sekvester“ nas je silno potrl. Bili smo še gimnazijci, navdušeni, rekel bi, celó razbeljeni za ljubljanski „Narodni Dom“. V mislih nam je plavala veličastna zgradba, ki bo naš ponos, tujcem priča naše zavesti, potomcem pa znamenje požrtvovalnosti prejšnje generacije. Pritrgavali smo si torej od lastnih ust, da smo mogli darovati kak novič, „Krajcarski družbi“. Ko se je dozidavalo poslopje, ki bi naj bilo simbol naše celokupnosti, ogledali smo si nekateri štajerski dijaki o neki priiliki vso stavbo. Ni še bila izgotovljena, toda zidovje je že visoko kipeló, odri so se vili v vijugah, delavcev je mrgolelo. Ta pogled nas je tako prevzel, da smo zagrabili za opeko ter jo nesli na vrh k zidarjem, da tako v resnici pomagamo zidati „Narodni Dom“. Od tistih dijakov sta se dva kot duhovnika znašla pozneje enkrat zopet v „Narodnem Domu“ ljubljanskem. Pri ogledovanju očarljivih prostorov zašla sta tudi v kavarno. Toda iz oči ondi zbranih gostov — menda samih liberalcev — letele so take strele in slišalo se je zamolklo mrmranje, da sta jo rajša popihala v kavarno pri „Slonu“, kjer sta se boljše počutila med tujci, kakor med slov. liberalci v „Narodnem Domu“. Da sta se odslej ogibala gostilne in kavarne v „N. D.“, kakor tudi drugi stanovski tovariši, katerim se je slično prigodilo, umevno je samo ob sebi. Pri takih podjetjih kakor tudi sploh pri našem narodnem delu ne bi smeli izključevati nobenega stanu, drugače nas bo res vse skupaj vzel — narodni sekvester.

„Divji lovec“ v Logatcu. Iz Logatca se nam piše: Kakor smo že enkrat poročali, uprizorili bomo v Gornjem Logatcu dne 10. avgusta Finžgarjev igrokaz „Divji lovec“. Truda in stroškov bomo imeli obilo, ker si moramo nekaj najpotrebnejših dekoracij napraviti sami. Iskrena hvala slav. dramatičnemu društvu in čast. g. Strojcu, ker sta nam saj nekoliko olajšala težavno stvar. Slavno občinstvo pa prosimo, da se kar najštevilneje udeleži te priljubljene in v resnici krasne igre. Vstopnice se dobivajo v Spodnjem Logatcu pri g. Tolazziju, v Gornjem pa pri g. Puppisu. Cene so sledeče: sedež prve vrste 1 K 40 h, druge vrste 1 krono, stojišča po 50 h. Slavnemu občinstvu priporočamo že sedaj, naj si rajše takoj preskrbi vstopnice in se s tem izogne neprijetni gnječi, katera gotovo ne izostane na dan predstave pri blagajni. Med odmori in po igri sodeluje iz prijaznosti godbeni klub „Struna“ iz Idrije. Začetek igre bo točno ob 4. uri popoldne. Pozneje je prosta zabava s šaljivo pošto in še z nekaterimi drugimi zabavnimi točkami. Igra se vrši ob vsakem vremenu, ker je prostor pokrit. Slednjič opozarjamo še cenjene gospice igralke in gg. igralce, da dospejo v Logatec najkasneje do sobote zjutraj.

Osebnosti vesti. G. dr. Herle je imenovan pravim učiteljem na državnem gimnaziju v Kranju. — Rudniški eleve gosp. Durych je premeščen iz Idrije v Kirchbichl na Tirolskem.

Zborovanja v Šmarju pri Jelšah. Jutri dopoldne ob 10. uri se vrši v Šmarju

pri Jelšah dijaški zaupni shod, katerega skliče po § 2. društvenega zakona gospod Štefan Sagadin, predsednik akad. društva „Trilav“. — Popoldne ob 3. uri se prične ljudski shod. Obsegal bode tele točke: Slovensko vseučilišče (govori pravnik Kukovec), „Narodno šolstvo“ govori nadučitelj Strmšek, „Politični položaj“ govori poslanec dr. Ploj, „Gospodarski položaj“ govori doktor Karlovšek. Shod se vrši na vrtu šmarskega župana g. Ferlinca. — Po ljudskem shodu je velika ljudska slavnost v stekleni dvorani Jagodičevi. Sodelovala bodo mnoga slavnoznanca pevska društva in znana šmarska narodna godba.

Uboj v Makolah in javno mnenje na Štajerskem. Poroča se nam s Štajerskega: Vnebovpijoči zločin v Makolah je pretresel vse sloje. Celó nemškutarski, duhovnikom neprijazni meščani, obsojajo tisti uboj. „Potem ni nikdo več varen!“ To je običajni refren vseh pomenkov o ubitem kaplanu. To je logično! Najprej po duhovnikih, potem po drugih! — Okrajno sodišče v Slov. Bistrici je izpustilo dva zlikovca, ki sta priznala svojo krivdo, češ, da nista delala sama. Ti fantalini se bodo lahko pomešali med seboj. Zopet drugi govoré, da so povzročitelji že ubežali posvetni pravici, ker jih niso takoj polovili. Če pa kmet ustrelí zajca, zaprejo ga takoj na tri mesece in še več. Ali še živimo v pravni državi?

Nova laška delniška družba v Trstu. „Wiener Zeitung“ objavlja: Minist. predsednik, kakor voditelj ministerstva za notranje stvari, je v sporazumljenju z ministerstvom za trgovino in poljedelstvo podelil delniškima družbama „Società Italiana per il carburo di calcio acetilene ed altri gas“ v Rimu in „Società Veneziana di elettrochimica“ v Benetkah v družbi z dr. Hektorjem Ricchetti, odvetnikom v Trstu, dovoljenje za osnovo delniške družbe pod firmo „Società anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia“ (Delniška družba za izkoriščevanje vodnih sil Dalmacije) s sedežem v Trstu.

Brzovlak trčil. Z ozirom na dotično notico nam je poslal g. načelnik postaje v Zagorju naslednje pojasnilo: Dne 29. julija se brzovlak ni zaletel v neke vozove premoga, ki so stali na nepravem tiru; res pa je, da je dohitel neki drugi voz, ki se je premikal pred prišlim vlakom v ravno tisti smeri. Da ni bil brzovlak prav nič poškodovan, priča dejstvo, da je po kratki zakasnitvi dalje odpeljal. Da se je pripetila kaka nezgoda, popotniki niti slutili niso. Nezgoda je bila toraj prav majhna in brez posledic.

Odkrito grobišče. V Dobravec pri Igu so odkopali na posestvu Jakoba Cibraja, v kateri so našli mnogo človeških in konjskih kosti.

Golob — pismonosec. Vihar minolega tedna zanesel je v golobjak libušenskega župnišča tujega goloba, ki je ves premočen in onemogel obležal na tleh. Ubogo živalico so spravili na suho ter ji dali živeža. Pri pregledovanju so opazili, da ima na nogi gumijev ovitek s številko 335 in črko V. Pod peruti pa je imel natisnjeno: E. Vanderernyssen Grand Hôtel, Gand (Belgique), torej je bil iz Žanda v Belgiji, in: Apres ni avoir soigné, render-moi ma liberté (t. j. primi in prehrani me, ter potem me spusti). Ko se je živalica odpodila, spustili so jo, da je nadaljevala svojo pot.

Obsodba „Slov. Naroda“ v Pragi. Neki popotnik s Štajerskega pride v Pragi v hotel „Slavia“. Zahteva slovenskih časnikov. Prineso mu „Slovenski Narod“. Pomišljalno ga vprašajo: „Ali imate na Slovenskem še kak drug tak list.“ „Žal, imamo še bratca Rodoljuba!“, odgovori gost. „Ubogi Slovenci, jaz čitam vse slovanske časnike, toda kaj tako umazanega nima noben slovanski narod!“, pravi odločen Čeh.

Premije za kače. Deželni odbor štajerski naznanja, da za naprej do kakega novega ukrepa ne izplačuje več premij za ubite strupene kače, in da se mu torej kače ne smejo več pošiljati na zoologični oddelček deželnega muzeja v „Joaneum-u“.

Zagrebaški fjakarji — prijatelji Burov. Te dni se je mudilo v Zagrebu več angleških častnikov, da prevzamejo konje za angleško vojsko v Južni Afriki. Rabili so

fjakerje, a dobili niso nobenega, ker so se fjakarji zavezali, da Angležev ne vozijo za noben denar. Angleži so si morali naročiti voz z Dunaja. Tako so zagrebaški fjakarji pokazali svoje prijateljstvo do Burov.

Nesrečno padel. Iz Kranja se nam poroča: Danes 1. avgusta smo imeli dobro obiskan semenj. Posestnik Matija Gorjanec s Premskovega se je vračal domov. Vlegel se je ob bregu Kokre, a na enkrat mu je zmanjkalo tal, in padel je več metrov globoko proti Kokri ter se nevarno poškodoval. Duhovnik, ki je bil takoj na mestu, ga je mazilil s sv. oljem.

Iz Krškega se nam poroča: Kar pišejo listi o umoru ravnatelja na Vidmu Riebessela, je zlobna laž, izmišljena od gotovih oseb iz gole maščevnosti, torej tudi ni res, da je njegova žena zaprta. Tukaj se vsi ljudje čudijo, kako je prišlo to v časnike. (Mi smo dotično vest posneli po nemških listih. Op. ured.)

Ženitev brez poroke. Pod tem naslovom je prinesel „Narod“ te dni poročilo, v katerem je mnogo laži. Iz Borovnice se se nam „Narodovo“ zavijanje pojasnjuje takole: Pri izpraševanju ženinov in nevest dne 11. julija t. l. se je mladoletnemu ženinu Fr. Arharju naročilo, da naj si, ker mu je oče uže umrl, priskrbi do dneva poroke od varstvenega urada privoljenje, da se sme poročiti. Poroka je bila določena na nedeljo 27. m. m. meseca ob 8. uri. Pa ker se ženin ni potrudil za privoljenje od c. kr. okrajnega sodišča v Trstu in prišel k poroki brez izkazil, se je morala poroka odložiti. Pri nevesti je bila pripravljena mala večerja, pri kateri so bili deležni samo svatje in priče. Takoj po večerji se je ženin podal, kakor mu je bilo priporočeno, po potrebne dokumente najprej v Idrijo, v katere sodnem okraju na Lavrovcu mu živi varuh, in od županstva v Žireh dobil ženitno zglasovnico, a ker mu tu sodišče kot nekompetentno ni hotelo izposlovati privoljenja, jo je mahnil v Trst, kjer ima po očetu domovinsko pravico, in tudi tu dobil 30. m. m. potrebne dokumente in bil v četrtek 31. t. m. v Borovnici poročen. — „Narodov“ lažnik naj se sedaj prime za nos.

Zverinski napadalci. O napadalcih kapelana Mikliča se sedaj še poroča, da so mu hoteli odrezati tudi še jezik, a so se končno le premislili. Današnji „Slovenski List“ prinaša natančni opis vsega dogodka. Priporočamo ga liberalcem, da spoznajo, kako predrzno se jim laže njihovo časopisje. Iz dotičnega opisa posnemamo, da je kapelan Miklič, predno je pal v popolno nezavest, izjavil, naj napadalci povedo, da jim popolnoma odpušča.

Sušico je dobilo baje Zadrebško liberalno kmečko društvo.

Padeč s črešnje. Posestnica na Okoslavskem vrhu, Marija Meglič, padla je s črešnje devet metrov globoko in se pri tem padcu hudo poškodovala, da je malo upanja, da bi okrevala.

Slovenski duhovnik bi lahko takoj nastopil kot župnik na slovenski naselbini v La Salle, Illinois v Ameriki.

Za lesne trgovce Ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku nam naznanja, da potrebuje za 1. 1903 več lesa in lesnih izdelkov. Ponudbe naj se vpošljejo do 10. septembra t. l. opoludne ravnateljstvu v Beljaku, kjer se zvedó tudi pogoji.

Otvoritev nove planinske koče. V četrtek dne 21. avgusta t. l. ob 10 uri dopoldne bode otvoritev planinske koče na Lisci (947 m) nad Razborom v Laškem okraju. Na Lisco se od Zidanca mostu ali pa od Sevnice 3 ure hoda. Lisca slovi že od nekdaj po izredno krasnem razgledu. Vspored slavnosti priobčimo pozneje. K obilni udeležbi vabi Slov. plan. društvo.

Pri sv. Kunigundi na Pohorji je, kakor se nam piše, dne 5. t. m. začela poslavit poštna nabiralnica, ki je v zvezi s pošto v Zrečah vsaki dan, izvzemši nedelje in praznike. Prosili so za popolno pošto, a dobili so jo le za silo. Na, pa tudi prav za zdaj, za začetek. Okoliš nabiralnice je samo župnija »pri sv. Kunigundi«, ki šteje okoli 1700 duš, a v njenem področju sta dve šoli s tremi razredi, dve občini, torej urad župnijski, dva občinska urada, dva krajna šolska sveta, in še — »Posojilnica«. Z nabiralnico

je sedaj ljudstvo svetu prišlo bliže. Isto oskrbljuje g. Matej Potnik.

V Zrečah pri Konjicah imajo, tako se nam piše, vozno pošto vsaki dan. Pa ta jim ne zadostuje več; poleg sedanje želijo še si vsaj peško pošto. Tamošnji premogovnik precej rabi pošto. Temu se pridruži še razširjeno lesotrtstvo, ker je g. Mulley iz Vitanja prodal les na svoji planini, ki jo bodo obsekavali okoli petnajst let in bodo v Zrečah dosedanjim „žagam“ pridružili še eno novodobno.

Iz Konjic v Zreče bo južna železnica zgradila ozkotirno progo do svojega premogovnika v Zrečah. Dne 4., 5. in 6. t. m. vrši se razlasev dotičnega sveta po katastrskih občinah Konjice, Skalica, Radanovci, Zreče.

Iz Slov. Bistrice se nam piše: Tukajšnja čitalnica priredi dne 17. avg. t. l. veliko vrtno veselico z gledališko predstavo, s petjem in tamburanjem. Čisti dohodek je namenjen „Dijaškemu Domu“ v Celju. Moralni dobiček pa je namenjen našim kmetom, ki še trobijo v nemčurski rog. Čudno, da je severni del Pohorja kamenito slovensk, toda vzhodna in južna stran tega pogorja ima še med kmeti mnogo pristašev, imovitih, vplivnih, nemčurskega mišljenja. Obe Polskavi, Sv. Martin, Gornja Bistrica, Oplotnica, to so protislovenska gnezda. Tukaj še je dovolj dela. Zatorej prosimo vse rodoljube v teh krajih, da agitujejo za velikansk obisk nameravane veselice. Zastarane nasprotnike bo omečila morebiti slovenska pesem ali pa izborna pohorska kapljica, katero si je pripravil naš „Peter“ za tisti slovesni dan.

Biskup Strossmayer, ki sedaj biva na Slatini zdrav in čil, bode prihodnji torek, dne 5. avg., slavil šestdesetletnico, kar je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem bogoslovja. Vsled tega se mu običajna hrvatska deputacija pokloni omenjenega dne in je pričakovati tudi mnogo Slovencev. Novo diplomo pa bisernemu doktorju zastopstvo bogoslovne fakultete izroči v Djakovu dne 8. sept.

O napadu na užitnin. uslužbenca nam še poročajo: Dne 13. aprila je mirno domov se vračajoča deželna uslužbenca Porento in Trošta napadla s kamenji tolpa surovežev pod vasjo Repče in sicer s tako silo, da je bil primoran poslovođa Porenta streljati iz samokresa, da jih je razgal. Dva sta jo iz strahu pred kaznijo popihala v Ameriko, trije so prestali kazen in se še hvalijo, da so bili malo kaznovani. Taki napadi se vrše iz zgolj mržnje in sovraštva do uslužbencev.

Okrađeni mrlič. Iz Idrije se poroča: Od strele ubito Marijo Peternel so prenesli v mrtvašnico, kjer se je drugi dan zapazilo, da ji je nekdo že mrtvi pokradel zlate uhanke iz ušes. Dotična oseba pa se je zbala, da tatvina ne bi prišla na dan; prinesla je ukradene uhanke drugi dan nazaj in jih polčila mrtvi na prsi.

Poslopje mestne realke v Idriji. Poslopje mestne realke v Idriji je dograjeno do prvega nadstropja.

Odgovor radovljiškemu cestnemu odboru. Na protest okrajnega cestnega odbora radovljiškega, ki ga je prinesel „Slov. Narod“ št. 172 z dne 29. julija 1902, podpisani odborniki izjavljamo, da se popolnoma ujemamo z opazko našega župana g. Luka Hafnerja, ki je pristavil k podpisu taistemu protestu »v cestnih zadevah«, ker le v teh zadevah je on ud. okr. cestnega odbora radovljiškega, ne pa za proteste. Nadalje povprašujemo: Kedaj je naš cestni odbor vzel v zakup deželno blagajno, da grozi tako samolastno zbežljarski zadugi, koliko časa bo morala čakati na denarce. Ali sta tukaj zopet na vrst grošknof? — Kropa, dne 30. julija 1902. — Ignacij Ažman, I. obč. svetovalec; Hoenigman, Blaž Kralj, Jakob Praprotnik, V. Šolar, J. Magušar, Matija Klemenčič, odborniki.

Lov na race, a ne divje so morali prirediti včeraj blizu Bršlina pri Novem mestu. Dogodilo se je pa sledeče: Nekdo je peljal na vozu kurnik napolnjen z racami. Blizu Bršlina pridrvi nasproti konju kolesar. Konj se splašá, voz nagne in kurnik z racami pade na tla in se polomi. Ta trenutek so porabile race ter druga za drugo zbežale iz neprosto voljnega zapora. Celi dve uri so

morali tekati za njimi, predno so ujeli zadnjega račjega beguna.

O poboju v Področah se še poroča: Pred M. Burgerjevo gostilno so vprizorili fantje velik vrišč. V nasprotni gostilni je bilo istodobno več drugih fantov, mej njimi tudi Andr. Verlič iz Smlednika. Kmalu sta se obe stranki sprijeli. Verlič si je preskrbel za boj sekuro in z njo tako mahnil Frana Jenkota, da se je zgrudil nezavesten in naslednji dan umrl.

Mnogo prazgodovinskih starin so izkopali pri kopanju temelja za novo poslopje okr. glavarstva v Novem mestu. — Pri Šentpetru pri Novem mestu izkopava sedaj profesor Katschthaler iz Melke.

Dvojezični napisi v Šiški. Z ozirom na razna časnikarska poročila smo danes iz Šiške prejeli naslednje obvestilo: Od mnogih krajev nam dohajajo vprašanja, ali je resnica, da je občinski svet v svoji seji dné 16. julija t. l. sklenil, da se ulični napisi napravijo v slovenskem in nemškem jeziku. V omenjeni seji je bilo sklenjeno, da se ulični napisi glasé samo v slovenskem jeziku. Predlog ene ga odbornika, naj so napisi dvojezični, je bil le šala, ki je povzročila splošen smeh. Po tem pojasnilu poročila v nemških listih niso bila resnična.

Čebele v izanski fari niso skoro nič rojile. Čebelarjem, ki so imeli po 10 rojev so zrojili samo dva do trije roji.

Na Velikem Zvonarju zgorel. Nedaleč od sv. Križa so našli nekega turista mrtvega. Zažgal si je ogenj, pri katerem se je hotel greti, a vnela se mu je obleka in mož je zgorel.

Nova Vilharjeva skladba. Pri slavnosti »Kola« v Zagrebu bo pevsko društvo »Sloga« pelo novo skladbo našega rojaka Vilharja »Na Oelju gradu«. Besede je napisal pesnik M. Hovil Nikolič.

Novo laško parobrodno društvo »Unione istriana« se je ustanovilo v Ljovranu.

V konkurz je prišel trgovec Dragotin Novak v Trebnjem.

Vremenski mesečni pregled Minoli mesec mali srpan je bil topel in dosti moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopinjah: Ob sedmih zjutraj 16,2°, ob dveh popoldne 24,2°, ob devetih zvečer 19,2°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19,8°, za 0,1° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 736,2 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,2 mm nad normalom. — Mokrih dni bilo je 12, padlo je pa 174,2 mm dežja; desetero dni nam je prineslo nevihto, dve izmed teh, 10. in 11., ste bili viharini.

Sejmi po Slovenskem od 4. do 9. avgusta. Na Kranjskem: 4. v Novem mestu in Ribnici; 5. v Dolu pri Litiji, na Gori pri Ribnici, v Krašnji, na Vidmu in v Vrhovcu pri Kočevju; 6. v Krškem; 7. v Crnomlju; 8. v Ljubljani; 9. v Sempetru na Notranjskem. — Na sloven. Štajerskem: 5. v Trbovljah, Ptuj, Loka in Lembergu; 6. v Ptuj. — Na Koroškem: 5. v Crni pri Pliberku. — Na Primorskem: 5. v Vidmu (do 29. avg.); 7. v Gorici; 8. v Glemoni.

Kotiček za liberalce. Dež. predsednik Hein je presrečen. Obč. svet v Novem mestu ga je izvolil častnim članom. Naj ta korak obč. sveta novomeškega posnemajo vsi maloštevilni liberalni obč. zastopi, da bodo prijatelji mej seboj tem očitneje zvezani in liberalno mestčanstvo pokaže, da ga še ni prešinil duh slovenskega ponosa. — Dr. Ivan Tavčar je še vedno podpisan kot odgovorni urednik »Slov. Naroda«, Dr. Tavčar je kot odgovorni urednik podpisal tudi za Malovrhove članke, v katerih je nakopičeno polno napadov na katoliško cerkev. Kadar bo zopet molil mej kmeti, ga bo treba na to opomniti! — Ali je Jaklič kaj vreden ali ne, o tem se prepirajo liberalni učitelji, ki ga niso volili in katerim ne gre v glavo, da gre sodba o vrednosti Jakličevi samo njegovim volilcem. Nezaupnica, ki je prišla iz Ljubljane, ima še bore malo podpisov in upirali so se ji celo liberalni učitelji. Iz Ribnice se pa poroča: »Narodu«: »Tudi učiteljstvo slovenskih šol kočevskega okraja je zborovalo v Ribnici. Bila nam je čast, da smo imeli nekaj časa v svoji sredi učitelja — poslanca Jakliča. Mi mu nismo dali nikake nezaupnice, ker smo na tem stališču, da tak tovariš, ki tako izborno zastopa učiteljske koristi, kakor je to storil gospod Jaklič v zadnjem dežel-

nozorskem zasedanju, ni vredno, da zaveden učitelj sploh o njem spregovori. — Toliko v pojasnilo svojim tovarišem. — Grozdje za liberalne bedarije torej še ni povsod zrelo! — Kako so liberalci dosledni. »Narod« je pisal dne 2. julija t. l.: »S katolicizmom nima naš domači preprič ni opraviti.« V istem mesecu je pričel priobčevati članke proti katoliškim naukom in jih še nadaljuje. Tako zamalovrhani so naši liberalci. — »Soča« naziva prevz. knez nadškofa s »premilim«. G. Andrej Gabršček, strašno lepo se vam poda ta ponižnost, koristila vam pa ne bo nič, ker vas tudi knez nadškof goriški dobro pozna. Delate nam s svojimi pokloni pred knez nadškofom veliko zabave in zapomnili smo jih vestno za tiste čase, ko ga bodete — napadli. — Nov žalosten vspeh slovensko nemške liberalne koalicije je priobčil danes nam došli »Učitelj. Tovariš!« to glasilo »naprednega« učiteljstva je tako navdušeno za zvezo z Nemci, da priobčuje ukaze in odredbe dež. šolskega sveta s a m o v n e m š č i n i. Pod ukazi je podpisan »Der k. k. Landespräsident Heine«. Res, daleč smo prišli na Kranjskem. Ako so tudi okrajni šolski sveti dobili odredbe samo v nemščini, tedaj niso vezani, da bi te odredbe razumeli. Tako se nam povsod usiljuje nemščina, in slovenski liberalci so tisti, ki ta sistem na Kranjskem skušajo držati po konci. — Prva bomba je počila, pravi »Učiteljski Tovariš«, na Stajarskem, ker je prefekt Korošec, »to mlado klerikalce«, dejal na shodu v Smartnem pri Gorenjem Gradu, da so učitelji večinoma liberalci in junogovci. »Učiteljski Tovariš« upije, da je radi tega gosp. Korošec hujskač in da uganja lumparijo. Zakaj so neki gg. liberalni učitelji jezni, če se jim pove to, kar so res in s čimur se po »Učitelj. Tovarišu« bahajo. Ali bi bili radi v očeh ljudstva kaj družega? — Ali smatrajo liberalizem in junogovstvo za nečast učiteljstva? Ako smatrajo že to za bombo, kaj bo še le, ako posežemo malo krepkeje v lase junogovcem? — Nov delokrog naprednega učiteljstva. Kdor zna pa zna, je rekel tisti, ki je zajca s šilom držal. Jakob Dimnik in Luka Jelenc sta padla sicer samo pri raznih kandidaturah, a kljub temu znata marsikaj, kar v korist naprednega učiteljstva razglasa v »Učiteljskem Tovarišu«. Ta list nam razkriva naslednji epohalni načrt o kolesarstvu mej učiteljstvom: »Pri kolesarstvu se v kraj, kjer bi našel kolesarja-tovariša, kolesarico tovarišico, bi pri istem gotovo se oglašil; ta bi ga rad sprejel, mu povedal marsikaj o cestnih zadevah itd., kar bi njemu — tujcu kolesarju prav prišlo. Končno bi ga še spremljal, saj nekoliko časa. Recimo, da se kateremu med potjo pri kolesu pokvari, mu bode domačin — kolesar — tovariš rad pomagal in to brezplačno.« Cestitamo na tem najnovejšem delokrogu. Gospodje napredni učitelji naj se dobro založe za dostojno »sprejemanje« in brezplačno popraviljanje koles. — Kaj bo sestanek naprednih učiteljev? »Učitelj. Tovariš« pravi, da bo to »čas nedolžne norosti«. To bi hudi bili liberalni učitelji, ako bi mi tako označili njihov sestanek. Pa to je rekel »Učiteljski Tovariš« in ta ima baje v zadevah naprednega učiteljstva nezmotljivo besedo.

Ljubljanske novice.

Vzornega poštenjaka Plantana beseda v občinskem svetu. Danes je imel občinski svet ljubljanski izredno sejo, na katere dnevnem redu je bilo poročilo županovo o uspehih odposlanstva občinskega sveta o zadevi zamenjave stavbišč za II. gimnazijsko poslopje in za tržnico. G. župan je povdarjal, da je mesto že za stavbišče I. gimn. dalo 30.000 vredni prostor vladni brezplačno, dolžnost vlade bi bila torej, zadovoljiti se z zamenjavo prostorov, ker za to zamenjavo govore zdravstveni in didaktični vzroki. Prebivalstvo želi zamenjave, to kaže uloga trg. gremija in peticija 380 davkoplačevalcev, ki je došla danes. Predlagal je končno, naj se obč. svet izjavi, da dá poleg zamenjave še 10.000 kron. Župan je pobijal govorice, ki se širijo, da je on proti tržnici na prostoru sedanjega licealnega poslopja, in je dejal, da se on že 4 leta trudi za ta prostor. Obč. svetnik pl. Trnkoczy je vprašal, ker se je deputaciji na Dunaju reklo, da vlada hoče 20.000 kron, zakaj se sedaj ponuja manj. Od podžupana se je nakrat na to čulo, da bo vlada morebiti še več zahtevala. Obč. svetnik dr. Triller pravi, da se je v vsej zadevi malo taktično postopalo in tako vlado privelo na nje sedanje stališče. Vlada nastopa sedaj kot trd trgovec in vsi zdravstveni in didaktični oziri na slovensko mladino so ji vredni manj kot 10.000 gld. Obč. svetnik Plantan, član znanega maloštevilnega kluba ni nič povedal,

da bi liberalni poslanci v tej zadevi kaj storili in pritiskali na vlado; tudi ni izjavil, da bodo poslanci skušali omejit vlado, da se z ozirom na mestne finančne in druge razloge sprijazni z zamenjavo in odplačilom v svoti 10.000 kron, ampak kratkoma je predlagal, naj se dovoli zamenjavo in 20.000 kron. Župan je na to od svojega predloga odstopil, češ, da kakor hitro se tako mnenje izraža v občinskem svetu, se ga bo vlada hitro poprijela in ne bo od njega odstopila. Predlog Plantanov seve ni na korist mestnih financ. Tak je bil Plantanov nastop v današnji seji občinskega sveta. Dolgo ni že Plantan odprl ust, a boljše bi bilo, da bi tudi danes molčal. Njegovega tovariša zastopnika ljubljanskega mesta v državnem zboru dr. Tavčarja sploh ni bilo k tako važni seji, sicer pa bi tudi ta ne mogel poročati, da je storil kaj odločnih korakov v označeni namen. Priznati bi k večjemu moral, da se vlada kljub temu, da ji liberalci klečeplazijo, presneto malo briga za interese slovenskih mest. Opravičeno je vzkliknil občinski svetnik Lenče, da je vsa drugačna vladna skrb napram nemškim mestom, ki dobe vse zastoj. Nato je bil predlog Plantanov sprejet. Dr. Triller kliče: »Ali smo neprevidni! Zupan: »Seveda smo!« Nato je bila kratka tajna seja. Skoro gotovo je prišlo do klubovega vprašanja.

V Kamnik priredi jutri, kakor smo že omenili, izlet tukajšnje društvo tiškarjev.

Č. g. dr. Anton Medved iz Maribora bo jutri ob 9. uri popoldne propovedoval v cerkvi sv. Petra pri novi maši g. Kmeta.

Ljubljanska društvena godba. Velika ljudska veselica, katero priredi odbor društva s sodelovanjem raznih društev 10. avgusta na Koslerjevem vrtu, obeta jako veliko zanimivih točk. Poleg godbe in petja priredi se tudi šaljiva posta, telefonični pogovori, šaljiva loterija, umetniški ogenj, korso itd. Natančnejši vspeled priobčimo pozneje.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo priredi prihodnjo nedeljo, t. j. dne 10. avg. t. l., popoldne v društvenih prostorih izredni občni zbor ter opozarja svoje člane na važnost tega obč. zbora, da se isti polnoštevilno udeležijo. V slučaju, da bi ta izredni občni zbor ne bil sklepčen, zboroval bode ta občni zbor eno uro in pol pozneje, to je ob pol 12. uri dop. ne glede na število članov.

Umrli je sinček gospoda Pliberška, delovodje v tobačni tovarni. Pogreb bo jutri ob 1/5. uri popoldne.

Aretirala je policija nekega Wuchta radi raznih goljufijv znesku 16.000 K.

Nasprotnica bicikla. Mizarjeva žena Bitenc je sinoči na Dolenjski cesti vrgla moža s kolesa. Vzel jo je policaj.

Ljubljanski nemški pevci so se udeležili pogreba ponesrečenega nemškega pevača Kastnerja, katerega truplo so prepeljali na dom. V bolnišnični kapelici so mu zapeli nekaj žalostink.

Nikar ne razodevaj svojih skrivnosti v zaporu. Jožef Volbenk je »ljubljanska srajca«. Policija ima nanj neizbrisne spomine. Dolgo postavo Jožefa Volbenka se čisto vidi pred kako razdrapano panoramo, v katero s hrupavim glasom vabi »najs ja heršoft ogledaj«. Te dni je Jožef Volbenk bil toliko nepreviden, da je naredil nekaj takega, da mu je to prineslo že dvajseto obsodbo. To svojo dvajsetletnico je ravnokar dokončal v zaporih na Zabjaku. Ondi se je seznanil v zaporu z Lovrencem Kolmanom. Mnogo sta si pripovedovala ta dva moža. Vroče je bilo in Kolman se je spomnil, kako je prijetno v prostem življenju dušiti si žejo s pijačo. Skrivnostno je pripovedoval Volbenku, da ima doma pod posteljo skrit goldinar, s katerim si bo ugašal žejo, ko pride na prosto. Volbenk je bil iz zapora izpuščen en dan prej, nego Kolman. Komaj je Volbenk prišel iz zapora, že jo je mahnil na Kolmanov dom. »Dobro jutro, mamica!« nagovoril je Kolmanovo mater. »Bog ga daj!« je odgovorila mamica in poslušala z očitnim zanimanjem povest o svojem zaprtem sinu. Volbenk ji je pravil, da ga mora zjutraj počakati pred Križanki, od koder gresta na dobro kupčijo, in pravil je mamici, da ima Kolman skrite »muštre« pod posteljo in da mu je naročil, naj mu jih prinese pred Križanke. Mati mu je pustila, da je Volbenk vse prevrnil pod posteljo. Ko je Volbenk prišel do Kolmanovega goldinarja, se je hitro poslovil po »špansko«, katero navado je baje neki premeten ljubljandec, ki je potoval po Španskem, pred davnim časom zanesel tudi v Ljubljano. Drugi dan se je pojavil Kolman na svojem domu. Mati ga je veselo sprejela. Dobri sin jo je s sinovsko ljubeznijo povabil »na šnops«. »Tri dni sem bil zaprt in prileglo se bo sedaj!« mrmral je, ko je iskal pod posteljo skrite goldinar. A goldinarja ni bilo! Mati, ki je mislila, da je njen sin napravil že dobro kupčijo z »muštri« in da jo zato vabi na žganje, mu je pričela hvaliti Volbenkovo postrežljivost. Debelo je Kolman pogledal svojo mater. Takoj mu je

bilo jasno, da je bil dan prej Volbenk pod njegovo posteljo in da mu je odnesel goldinar. Namesto žganja je moral sedaj Kolman požirati sline. Jezen išče sedaj Volbenka okoli in daje nauke, naj svojih skrivnosti nihče drugim ne pravi v zaporu.

Tlakovanje. Danes je obč. svet sklenil tlakovati meseca oktobra oni del hodnika Prešernovih ulic, ki je pred stavbinskim prostorom »mestne hranilnice«. Obč. svetnika Lenče in dr. Stare sta opozarjala, da bo tlak poškodovan po voh, ki bodo vozili k stavbišču, in naj se tlak pozneje napravi, ko se tudi zemlja bolj ušede; a večina je odločila, da se tlakuje že meseca oktobra. — Asfaltni tlak na Mestnem trgu na raznih krajih obnavljajo.

Opuščenje trgovine. Tukajšnji trgovec Višnar na Starem trgu bo opustil svojo trgovino. Sedaj razprodaja blago.

Pazite na otroke. V Ljubljani je mnogo gnjilega. Premalo se pazi na početje nedorasle mladine, ki se sprija, ker je preveč brez nadzorstva. Čudno se nam zdi, da morajo na mnoge stvari v tem oziru opozoriti šele drugi in da v tem oziru policija premalo stori. Radi pohujšljivega vedenja napram mladim deklicam so včeraj na Francovem nabrežju aretirali nekega Kaplerja.

Razne stvari.

— **Najnovejše od raznih strani.**

Za sorodnike na Martiniquu ponesrečenih se je nabralo doslej 6 milijonov frankov. — Velika povodenj v Ameriki. V zveznih državah je reka Colorado narasla za 40 čevljev. Tisoči ljudi so se morali izseliti iz svojih bivališč. Utonile so cele črede živine. Dežuje še vedno. — Musolino nastopi kazni. Znanega roparja Musolino so včeraj na krovu neke križarke iz Viareggia odvedli v Bagno Porto Longono. — 71letni morilec pomiloščen. Cesar je pomiloštil v do smrti ječo radi umora učenke Holus, ki jo je tako dolgo potapljal v Moldavi, da je utonila, k smrti na vešala obsojenega 71 letnega Fr. Nwaka. — Dnevne za porotnike uvajajo v raznih krajih okoli Berolina. — Ponarejeni doktorski diplomi. V Barceloni so prišli na sled mnogim »doktorjem« s ponarejenimi diplomami. — Demonstracija kat. žen se priredi jutri na pariškem trgu de la Concorde. Dotični poziv je mej drugim nabit tudi na predsednikovi palači Elyse. — Stavka v igralnici. V igralnici v mestu Spaa stavka 150 uslužbencev, ki so včeraj priredili burno demonstracijo. Orožniki so jih mirili z orožjem v roki. — Usmrčenje v Švici. Včeraj so v Freiburgu obesili nekega Chattona, ki je umoril svojo sorodnico. Spremljal ga je do vešal duhovnik saški princ Maks. V tem mestu že 40 let niso nikogar obesili. Sploh v Švici smrtna kazni ni navadna. — Senator Negri ponesrečil. V pogorju Santa Catarina della Quadia se je ponesrečil senator Cajetano Negri. — Profesorju Virchovu se je bolezen znatno shujšala. — Polom v nemški banki. Nekdaj je Edv. Rocksch-eva banka v Draždanih napovedala konkurz. Pasiva znašajo 7 milijonov.

Nova družabna igra. Lahkožive Parizane je začela Humbertova afera — zabavati. Prišli so celo do tega, da so si izmislili povsem novo igro, katero so naslovili: »Blagajnice gospoda Humberta«. Vzamejo namreč troje škatlic, izmed katerih jednu napolnijo z bakrom, v drugo denejo gumb, tretja je prazna. Sedaj začnejo srečkati. Kdor zadene z bakrom napolnjeno, postane gosp. Humbert in ima pravico, si izmed prisotnih dam izvoliti svojo gospo. Kdor zadene gumb, ta je njihov dolžnik in jim mora dati vse, kar ima v svojem žepu. Ako hoče dobiti zopet nazaj svoje stvari, mora narediti, kar se mu veleva. Tretji, ki je imel srečo zadeti prazno blagajnico, je policist. Dame imajo pravico, da ga mučijo z raznimi duhovitimi in neduhovitimi zagonetkami in vprašanji.

Smrt pod vlakom. Iz Kaire se poroča: Polkovnik Forestier Walker, generalni adjutant zapovednika angleških čet, je sinoči v Helnanu prišel pod vlak in ostal mrtev.

Čebele morilke V bližini Tata ležečem kraju Baja so čebele napadle nekega kmeta Koblenca in njegova dva konja ter jih tako opikale, da sta konja takoj poginila, kmeta so pa ljudje dobili skoro na to umirajočega.

Gibanje proti spomenikom zagovarja g. Ernst Schütz v ravnokar izšli brošuri: »Kako naj slavimo velike pesnike«. Najpreje graja, da se pesnikom postavljajo spomeniki navadno sredi tržnic, kolikor mogoče tamkaj, kjer je največji promet in tudi kričanja in vpitja. Nato svetuje, naj se denar, ki bi se porabil za spomenike, naloži na obresti in s temi obrestmi naj bi

se nabavila dela in brezplačno razdelila med ubožnejše ljudstvo.

Papagaji kot klicatelji postaj na Nemikem Bruseljska „La Gazette“ poroča svojim čitateljem, da hoče nemški cesar vpeljati na posameznih postajah papagaje, ki naj bi imeli nalogo pri prihodu vlaka naznanjati postajo, na kateri so postavljeni kot uradniki. Dotična določba je potrjena od cesarja Viljema, ki je hotel s tem preprečiti, da ne bi potniki po nepotrebnem izpraševali in nadlegovali konduktarjev. Kakor se zaupno naznanja, bo treba posebno na postaji Daildorf (berolinska blaznica) prav spretnega in neutrudnega papagaja. Si non e vero...

Novo svaščice. C. kr. finančno ministrstvo je dovolilo, da se smejo prodajati v gostilnicah in kavarnah še sledeče tujezemske svaščice: Figaro à 8 h. Oziris 7. Ramzes 8. Hyksos 7. Aida po 10 h in Samson po 7 h.

Zračna slika. Iz Bregence se poroča, da so videli v bližnjem kraju Neukirchen krasno zračno sliko. Bilo je ob šestih zjutraj, ko se je začelo na nebu slikati celo mesto Bregence z vso krašno okolico. Videlo se je jezero, reka, potoki. Čez nekaj časa je slika zginila z neba.

Gluhonemi — ubojice. Nedaleč od Segedina živita dve gluhonemi sestri s svojim gluhonemim bratom. Imeli so pa še drugega brata Mihajla, ki je bil popolnoma zdrav. Ta jih je hotel spoditi z domovanja, kar se mu je tudi posrečilo. Ko je hotel prevzeti domovanje v svoje roke, tedaj so ga naskočili gluhonemi in ga ubili. Nato je šel gluhonem brat na sodišče, kjer je na deščico zapisal: „Ubil sem svojega brata, lopova, ki je hotel bacniti nas iz hiše. — Moje sestre so nedolžne.“ Preiskava je došla resnica.

Polževa moč Nobeden ne bi mislil, da je mali zaspani polž v resnici jedna relativno najmočnejših živali na svetu. Polž lahko nosi celo svojo hišo po svetu in more vleči za seboj tovore, kakor nobena druga žival. Nedavno sta se dva pariška otroka zabavala s tem, da sta nalagala na polževo hišico svinčene uteže. A glej čudo! Polž se za uteže še zmenil ni in je v jedrni lezel po svoji poti. Naredila sta si svoj tem voziček, v katerega sta naložila kamenje do 4 klg. V ta voz vprežeta polža. In polž je brez kake posebne težave vlekel voz, ki je bil malone stokrat težji od njega. Začetkom se je le nekoliko začuden ustavil, ko se njegova hiša ni hotela premakniti. Temu je mlada parižanka s tem opomogla, da je vpregla polža z elastično vrstico, ki se je polagoma napela. Nato sta otroka nabrala čez 40 polžev, katere sta vpregla pred svoj voziček in se vsedla vanj. Čez dolgo časa se je začel voziček premikati ter se premaknil celih 8 cm.!

Koliko besed se zamore napisati z navadnim svinčnikom. To vprašanje je hotel rešiti neki Anglež. Z jednim in istim svinčnikom je pisal tako dolgo, dokler ga je zamogel držati ter je napisal 95 608 besed. Drugemu pa ta rezultat ni zadostoval. Dotični je porabil svinčnik popolnoma do konca ter napisal 400 000 besed.

Grozna eksplozija. V premogovniku Mount Kembla pri Wollongongu v Newsud-walesu se je pripetila včeraj grozna eksplozija. Do sedaj so izvedli 37 mrličev. Nad sto pa jih utegne biti še zasutih. 149 je bilo rešenih. Malo je nade, da bi zasute mogli rešiti. Poslopja ob uhođu v rov so porušena. Del premogovnika je začel goreti. Ko je došla vest o tej nesreči, se je parlament v Newsud-walesu odgodil.

Pruska pravičnost. Pruski uradni list oborniškega okraja na Poznanskem je objavil pred nekoliko leti vladni odlok, ki je naznanjal, da je cesar določil 13letni deklici Pelagiji Fromm častno darilo (ker je rešila nekega dečka iz nevarnosti vtopljenja) s tem dodatkom, da se ji ono darilo izplača, kadar doseže 18. leto. Ko je deklica pred nekoliko meseci dosegla 18. leto, šel je njen oče k »landratu« s prošnjo, da bi se hčeri oni častni denar izplačal. Ali kako se je zavzel, ko je dobil na svojo prošnjo ta-le odgovor: »Sami ste vzrok, ako vaša hči ne dobi častnega darila; slišal sem, da pri volitvah glasujete s Poljakom!«

Vsled svinjske kuge pokončalo se je uradoma v Avstriji v času od 27. sept. 1900. do 31. marca 1902. leta 103.710 prašičev in je imel državni zaklad valed tega 3 218 889 K 14 vin. izdatkov. In uspehi? Zadnji izkaz o živinskih kužnih boleznih nam na to odgovarja s 699 okuženimi hlevi. Seve se imamo za to gospodum Madjarom in skrajni potrepljivosti avstrijskih davkoplačevalcev zahvaliti. Radovedni smo, ako se bo povodcm nagodbenih obravnjav našlo v državnem zboru primerno zadosti odločnosti napram ljubim okuženim sosedom.

Obsojenec Filler, ki je na več krajih vlomil in poropal in dobil za svoje delovanje 12 let ječe, je dobil sedaj nenadoma prostost. Iznasel je namreč nov šiv, ki boče gotovo v najkrajšem času napravil velikansk prevrat posebno pri šivalnih strojih. Sestavila se je družba, ki boče s kapitalom 4.000.000 K novo iznajdbo poskušala vpeljati. Jetnik je izpuščen iz ječe in dobi še precej denarja.

Paradiž na — konje je gotovo Ame-rika. Repe striči konjem je pod kaznijo prepovedano. Bič ima izvošček samo »zavoljo lepšega«. Kdor poka z bičem po cesti, tega peljejo pred sodnika; izgovor, da ni zadel konja, je nedopusten. Konji nosijo slamnike. Kdor si ne more nabaviti slamnika, ta priv-veže vsaj nekaj vej na delo konja, ali se pa loči od svojega slamnika in ga povezne konju na glavo. Amerikanec strastno ljubi konje, in raje se odporé letnim počitnicam, kakor pa da bi prodal svojega konja in malo kočijo, s katero se ob nedeljah vozi po cestah.

Ustavljen vlak. Železniški vlak, ki vozi iz Osnabrücka v Hamburg, se je moral sredi poto nemudoma ustaviti, ker se je začela rešilna vrstica. Prišli so vse vagona, a nikjer niso našli kake nevarnosti. Tudi se na noben način ni moglo določiti, kdo da bi potegnil za vrvice. Ko so ravno hoteli končati preiskavo, oglašil se zopet rešilna vrstica. Zadelo so iznova iskati za zločincem in našli so — slona, ki je na ta način zabaval sebe in svoje sopotnike.

Plemenito delo. Pred 80 leti se je peljal po cesti Anagni v Carpineto voz, v katerem je sedel majhen, še bolehen deček in njegov vzgojitelj. Naenkrat se voz ustavi. Deček je namreč videl na cesti ležati majhnega fantka, ki se je bridko jokal. Ko ga deček vpraša, kaj da je, pove mu fantek, da mu je neki voznik povozil nogo in hitro zopet oddiral. Deček hitro skoči k bližnjemu potoku, vzame vode in izmije krvavečo nogo. Nato vpraša, kje je ubogi deček doma. Ko mu ta pokaže malo gorsko vasico, vzame ga v svoj voz in pelje domov navzlic ugovorom svojega vzgojitelja, kateremu reče: »Jaz storim to, kar bi vsak kristjan naredil; saj vendar ne morem reveža pustiti na cesti!«. Ko pride domov, ga mati veselo s solzami v očeh objame. Revežu pa takoj preskrbi zdravnika in zdravi. Ta plemeniti deček je postal pozneje duhovnik, škof in papež Leon XIII.

Namestu psa ustrelil človeka. V občini Gömör Kisfalud se je večkrat v vrtu Pavla Goraca klatil velik tuj pes, ki je na vrtu napravil veliko škodo. Gorac je te dni zagrabil za puško in pomeril na nadležnega psa. Strel je počil, a krogla ni zadela psa, ampak na sosednem vrtu delajočega moža Ludovika Vruce, ki se je mrtev zgrudil. Vruce zapušta vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci. Gorac se je sam javil sodišču.

Gostilničar ni hotel biti. V Möd-lingu pri Dunaju se je ustrelil 23letni sin hotelirja Jožefa Deignerja, ker ga je oče odločil, da bo njegov naslednik v vodstvu hotela »Radecki«.

Židovsko sleparstvo pri živinski kupčiji. Iz Slovenske Bistrice se poroča: Ker se je naznanilo po okolici, da pridejo tuji kupci z Moravskega, ki bodo kupovali vole za tamošnje sladkorne, prignali so kmetje vole od vseh strani, gotovo kakih 300 parov ali še več. Kupovalci, ki so tudi pri tej kupčiji skoro izključno židovskega pokolenja, so obečali po 26 do 27 gld. za 100 kil, to bi bila še primerna cena. Pa kako so potem navili ubogega kmeta prodajalca, ki ni bil dosti previden. Poslušal sem tako barantanje: Žid je obljubil 27 gld., pa dostavil, da bo pri izplačevanju odtegnil 15%, ker bodo volji, ki se morajo gnati do kolodvora, uro hoda od mesta, toliko zgubili na teži, katera se je izkazala v jutro na mestni tehtnici. Žid še povdarja, da to ni tak razloček zaradi teh 15 kil. Kmet je torej mislil, da le gre za 15 kil pri celi teži, ne pa pri vsakih 100 kil, in vzel je zadatek. Revež je pač gledal, ko mu je žid na kolodvoru naredil račun. Voli so tehtali kakih 1300 kil, za katere bi moral kmet dobiti po 27 gld. 351 gld., a žid mu je odtegnil 15%, torej 52 gld. in izplačal le 299 gld. in mesto obljubljenih 27 gld. za 100 kil je kmet dobil le 23 gld. Enako sleparstvo je žid skušal tudi pri nekem drugem mladem kmetu, kakor se je kazalo, bolj razumnem. Ko mu je pravil o 15 procentih in kilah, ga je ta vprašal, ali misli odtegniti 15 kil od cele teže, na kar jo je žid koj popihal, ko je spoznal, da nima opraviti s takim nevrnim človekom. Sploh so velike nepravilke za prodajalce, da se jim kupna cena šele na kolodvoru izplača in ne koj v mestu in v tem oziru bi se moralo kaj ukreniti, da kmetje niso na milost in nemilost izročeni židovskim kupovalcem na daljnem kolodvoru, kjer ne nadejo kmetje nikogar, ki bi branil njihove pravice. Mestni župan gosp. Stigr je sicer že poskušal odpraviti ta nedostatek, pa se mu dozda ni posrečilo. Odpeljalo se je po tem sejmu baje 28 vagonov z 220 volji. Lep denar so skupili kmetje, pa bi ga še več, da bi se ne dali tako oslepariti.

Zalost in veselje. V majhnem mestecu blizu Kassela so hoteli pretečeni mesec praznovati veliko ljudsko veselico. Vsa mladina in tudi odrasli so nestrpno šteli dneve, ki so jih še ločili do veselice. V mestecu je bila tudi družina, v kateri je bil nežni spol v precej močnem številu zastopan. Imeli so še starega očka, ki je bil toliko neusmiljen, da je ravno na zadnji večer pred ve-

selico umrl. Kaj je bilo storiti? Plesateljine Evine hčerke so torej prenesle očka v klet in drugi in tretji dan plesale, kar se je dalo. Ko se je veselica končala, prenesli so očka v sobo, poklicali sosedo in začeli jokaje pripovedovati, da so »očka ravnokar umrli.« Neverjetno — a resnično.

Novo uniforme ameriških vojakov. Tajnik ameriških združenih držav Root je v Washingtonu imel posvetovanje z generali Corbin, Young in Wood, ki so pregledali poročilo odseka za uniforme. Sprejelo se je več sprememb manjše važnosti. Poročilo priporoča »khaki« za vroče vreme. Za parado ostane kapa višjim gen. častnikom, a drugim se vzame. Celada kavalerije se ne bo več rabila, namestu nje kapa. V rabi bodo sedaj tri uniforme, paradna; navadna in vojskna.

Bela žena v premogovniku. Iz Valesa se poroča, da so v ondnotnem premogovniku vsi opustili delo. Povod k temu dala jim je neka prikazen. Nekaj premogokopov je prišlo pred nekaj dnevi v največjem strahu iz premogovnika in so začeli pripovedovati, da hodi v rovih neka bela prikazen s svetilnico v rokah, glasno tarnajoč in jokajoč. Ker se je v dotičnem premogovniku pripetilo že več eksplozij tekom par let, smatrajo vraževerni premogokopi to belo prikazen za slabo znamenje. Premogovnik so zaprli za nedoločen čas.

Koliko delov ima bicikelj. R Höfer piše v spornem časopisu »Radwelt«, da ima bicikelj 980 delov. Kdor ne verjame, naj sešteje.

Narodno gospodarstvo.
Blstvo in pomen kulturne tehnike.
(Sestavlil Fr. P.)
(Dalje.)

Kdor hoče z vspehom reševati kulturno-tehnične naloge, potrebuje temeljitih študij. Treba se je ozirati na klimatične (podnebne) in s temi v zvezi stoječe vegetacijske (rastlinske) razmere; na podlagi proučevanja geoloških kart, na mineraloških in geoloških preiskavah zemlje, na opazovanju in določitvi divjega in udomaćenega rastlinstva, na vsem tem temelji dobro poznavanje tal. In kdor ima recimo na gimnaziju ali realki za te predmete posebno nagnjenje, ta ima že na sebi znamenje, da bi bil lahko dober kulturni tehnik. Splošna in posebna kulturna načela o narodnogospodarskih in pravnih razmerah kmetovalcev mej seboj in do drugih državljanov morajo sklepati fundamentalni poduk, na koji je še le moč zidati tehnični del kulturnotehničnih nalog.

Pri tem prihaja bistveno v poštev oblika terena, ki more kulturnotehnične naprave bodisi pospeševati, bodisi ovirati, torej matematično geodetično razmotrivanje terena po terenskem risanju in po geometrijskem načrtu. Potem je obrabiti posebno pozornost na tekočo vodo, o njenem razmerju do tal in do vseh gospodarskih razmer. Zoane morajo biti dobre in slabe lastnosti tokoče vode. Da pa moremo te pravilno presojati, treba je zasledovati vodne struge od njihovega izvira in opazovati njihovo gibanje v nadaljnjem teku, vedno se ozirajoč na obstoječe hidrostatične zakone.

Na tej podlagi razvija kulturnotehnična znanost samostojno načela, po katerih se imajo vodne razmere kakega okraja tako urediti, da ima na eni strani kar največji dobiček od vode, na drugi pa je obvarovan škodo, katero more voda povzročiti v obliki povodnji in zamočvirjenja.

V obče zahteva izpeljava kulturnotehničnih naprav pred vsem zaokroženo (aron dirano) posest, koje v njenem gospodarstvu ne oklepajo nobene vezi. Kjer torej obstoje še nadležne služnosti, kjer leže njive in travniki in gozdovi gospodarjev razmetani križema po občinah, kakor bi jih bil veter razmetal (ravno Kranjska dežela je z Dal-macijo in Istro prototip razkosanih in grozno parceliranih posesti), kjer ni urejenih privoznih potov, tu mora prirediti kulturna tehnika svojo plodonosno kulturno pot s tem, da razrešuje služnosti, da sklada (komasira) zemljišča, da ustvari tehnično in kmetijsko pravilno izmerjeno omrežje potov in jarkov. Ta zlaganja zemljišč segajo z vsemi možnimi kmetijskimi melioracijami in stroko kulturne tehnike in večje melioracije se ne dajo o nobeni priliki lepše in ceneje izpeljati, kakor takrat, ako se o priliki komasacije prizadeti gospodarji zedinijo v melioracijsko zadrugo, s pomočjo katere se dajo vode najlažje po enotnem načrtu uravnati in v dobrem stanju vzdrževati. (Dalje prih.)

Priloge.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za brdski okraj vabi k zborovanju dne 4. avg. t. l. ob 4. uri h Kavki v Moravčah. Odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zader, 2. avgusta. Škofom na Hvaru bode imenovan dr. Gjevoje, profesor bogoslovja v Zadru.

Praga, 2. avgusta. Znani pastor Alban, vrli bojevniki proti proždorimskemu gibanju, je postal avstrijski državljani.

Neapolj, 2. avgusta. Socialistiška stranka je izključila iz svoje srede poslanca Berenini, ker je prisostvoval banketu na čast ministerskemu predsedniku Zanardelliju.

Pariz, 2. jul. Odlični ruski politik se je izrazil, da merodajni ruski vladni krogi z skrbjo spremljajo dogodke na Francoskem in da so jako neljubo zadeti po Combesovem nastopanju proti redovnicam. Pripravljen je treba biti sedaj na vse eventualitete na Francoskem, ki stoji pred drugo perijodo velikih političnih viharjev.

London, 2. avgusta. Listi javljajo, da bo kralj Edvard dne 11. avgusta prisostvoval vojaški paradi. Kralj bo vojaške obdaril s spominskimi svetinjami.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Meso	Požarica v 24 urah v mm.
1	9 zveč.	737,7	18,2	sl. jz.ah.	del. oblak	5-8
2	7. zjut.	737,2	15,2	brezv.	megla	
3	2. popol.	735,1	28,4	sl. jug.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 19,9°, normale: 19,7°. Sinoči mimoidoča nevihta.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 27. julija do dne 2. avgurta.

	K/h	K/h	K/h
Goveje meso I. v. kg	130	Pšenična moka 100 kg	28 70
» » II. » »	110	Koruza » » »	16 —
» » III. » »	1 —	Ajdova » » »	29 50
Telečje meso » »	140	Fizol, liter » » »	24 —
Prašičje » sveže » »	150	Grah, » » » » »	40 —
» » prek. » » »	2 —	Leča, » » » » »	26 —
Koštrunovo meso » »	90	Kaša, » » » » »	20 —
Maslo » » » » »	250	Ričet, » » » » »	— —
Surovo maslo » » »	240	Pšenica » » » » »	20 —
Mast prašičja » » »	150	Rž » » » » » » »	16 —
Sianina sveža » » »	140	Ječmen » » » » »	14 —
» » » » » » » » »	160	Oves » » » » » » »	16 —
Salo » » » » » » »	130	Ajda » » » » » » »	14 80
Jajce, jedno » » » »	16	Proso, belo, » » »	15 60
Mleko, liter » » » »	18	» » » » » » » » »	13 —
Smetana, sladka liter »	80	Koruza » » » » »	12 60
» » » » » » » » »	80	Krompir » » » » »	7 —
Med » » » » » » » »	—	Drva, trda, m » » »	8 20
Piščanec » » » » » »	1 —	» » » » » » » » »	5 60
Golob » » » » » » » »	40	Seno, 100 kg » » »	7 80
Raca » » » » » » » »	—	Slama, » » » » » »	7 —
Zajec » » » » » » » »	—	Stelja, » » » » » »	— —

Zitne cene

dne 1. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen » » » » »	6 81	6 82
Rž za jesen » » » » » » »	5 97	5 98
Koruza za juli-avgust » » » »	4 97	4 98
» » » » » » » » » » » » »	5 11	5 12
Oves za jesen » » » » » » » »	5 49	5 50

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober » » » » »	6 52	6 53
Pšenica za april » » » » » » »	6 87	6 88
Rž za oktober » » » » » » » » »	5 62	5 63
Oves za oktober » » » » » » » » »	5 20	5 21
Koruza za avgust » » » » » » » »	4 67	4 68
» » » » » » » » » » » » » »	4 95	4 96

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška » » » » » » »	9 05	9 80
» » » » » » » » » » » » » »	9 20	9 60
Rž » » » » » » » » » » » » » »	6 35	6 65
Ječmen » » » » » » » » » » » »	— —	— —
» » » » » » » » » » » » » » »	— —	— —
Koruza ogerska nova » » » » » » »	5 05	5 15
Činkvanti » » » » » » » » » » » »	6 —	6 40
Oves srednji » » » » » » » » » » »	7 75	7 90
Fizol » » » » » » » » » » » » » »	7 25	7 10

Dunajska borza

dne 2. avgusta

Skupni državni dolg v notah » » »	101 85
Skupni državni dolg v srebru » » »	101 70
Avstrijska zlata renta 4% » » » »	121 55
Avstrijska kronska renta 4% » » » »	99 85
Ogerska zlata renta 4% » » » » » »	121 10
Ogerska kronska renta 4% » » » » » »	97 95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. »	1598 —
Kreditne delnice, 160 gld. » » » » »	686 75
Londona vista » » » » » » » » » » »	239 65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. »	116 92
20 mark » » » » » » » » » » » » » »	23 40
20 frankov (napoleonador) » » » » » »	19 05
Italijanski bankovci » » » » » » » » »	94 —
C. kr. cekini » » » » » » » » » » » » »	11 26

Čevljarsko orodje

s strojem in nekoliko hišne oprave — primerno kakemu čevljarskemu mojstru ali pomočniku,

je naprodaj

za nizko ceno. Več se izvê v Radovljici pred mestom, št. 12. 910 2-1

Išče se 911 8-1
izurjen mesar
Oglasila se naj pošiljajo:
Štefan Hrib, Vipava.

Zahvala.
Podpisana vdova po g. Franu Franetiču železniškem čuvaju v Sežani, ki je 29. junija t. l. na potu iz Košane v Senožeče bil zavrato napaden in umorjen, se čuti dolžno izreči svojo najiskrenejšo zahvalo *nižje avstr. deželni savarovalnici za šiviljenje in rente* za izredno, kulantno in naglo izplačilo zavarovane svote 1000 K na polico št. 21.790 njenega soproga, ki je bil zavarovan še le dva meseca ter je izplačal še le premijo v znesku 13.68 K.

Sežana, 28. julija 1902.
Neža Franetič,
vdova želez. čuvaja.

913 1-1
Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da zastran regulacije ceste na **Sve-tega Petra cesti se od 4. avgusta naprej** bo nahajala gostilna „pri Avstrijskem cesarju“ samo od zadej na vrtu. Pekarna Potočnik in prodajalec sadja gospod Bucik bosta imela svoje prodajalnice začasno na Marijinem trgu. Za dosedanje naklonjenost in obilni obisk se toplo priporočata

916 2-1 **Potočnik in Bucek.**

V najem se da
gostilna in prodajalna
s špecerijskim blagom v Prevojah št. 37. Pošta Lukovica.
Več se poizvé ravno tam pri Gašperju Kotniku. 863 3-2

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu
HANNS KONRAD
trgovina z urami in zlatino Most (Brüx) št. 234, Češko.
Dobre rem. ure iz nikla gl. 3.75
Prave srebrne rem. ure „5.80
Pristne srebrne verižice „1.20
Budalniki iz nikla „1.95
Moja trdka je odlikovana s s. c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-24

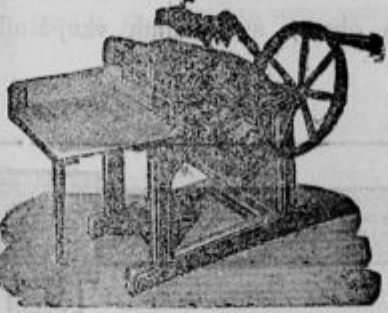
Hoteli, kavarne in gostilne, ki so naročene na „Slovenca“:

Belca pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton, Svirgelj Anton, gostilni.
Bled Gostilna Wester.
Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv. in Ropret Jera, gostilne.
Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencinger J., gostilni.
Borovnica: Fortuna Val. in Kobi Anton, gostilni, Fran Svirgelj, gostilna (Breg). Lebez Ivan, gostilna.
Brezje, Gorenjsko: Finžgar Jos. in Gabrijelčič Ant., gostilni. Lavrenčič Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.
Brod pod Sm. goro: Biten Jož, gostilna.
Celje: „Narodni dom“ (Fr. Lajovic).
Cirknica, Notr.: Korče Ivan in Meden Miroslav, gostilni, Anton de Schiava, restavrat. **Črnivec** pri Radoljci: Kocijančič Fr., gostilna.
Črnomelj Franc Jerman gostilna.
Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gostilna.
Dunaj: Café „Goldene Kugel“ IV. okraj, Café „Mozart“, III. okraj, in „Arcaden-Café“, I., Universitätsstrasse. Carl Zobl's „Café Beethoven“, I., Universitätsstrasse 11.
Gorica: Kavarna Schwarz, Kavarna „Central“.
Gorje pri Bledu. Zrimc Janez, gostilna.
Grosuplje: Košak Fran, gostilna.
Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob, gostilna.
Horjul: Čepon Janez, gostilna.
Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.

Idrija: Casino „Idrija“, Kavčič Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.
Javornik: Noč Mihael, gostilna.
Jesenice, Gorenj.: Frjan Ivan, restavracija, Vilman Fran, Višnjak Karol, Hrovat Marija, „pri mesarju“, gostilne.
Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi Jos., kavarna, Pet. Žerovnik pri „Sokolu“.
Kandija pri Nov. mestu: Jakše Jan. in Zorc J., gostilni.
Kostanjevica: Zalokarjeva gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianek Jan. gostilna.
Kranj: Kavarni Jäger in Kreuzberger, Fran Sumi in Golob Mat., gostilni. Sajovic Fr. hotel „Nova pošta“. Hotel „Stara pošta“.
Ljubljana: Kavarne: „Austria“, „Europa“, „Valvasor“, „Casino“, „Eggia“, Ivan Lekan, „Mercur“, Jos. Kramar, Ant. Albert, hoteli: „Pristlonu“, „Lloyd“, Iv. Grajzar, južnikolodvor; pivarne: Lorbek, Auer, Hafner; gostilne: „Novi svet“, Marije Terezije cesta, „Pri mlinskem kamnu“, Sv. Petra cesta, „Pri zvezdi“, Cesarja Jožefa trg, „Pri roži“, Židovske ulice, „Pri zlati ribi“, Špitalske ulice, „Pri Stefanu“, Františkanske ulice, „Katoliški dom“, Turjaški trg, „Rokodelski dom“, Komenskega ulice, Delavsko konsumno društvo, Eliz. Jurkovič („pri Kolovratju“) Pred škofijo, „Pri križu“, Rimska cesta, Marija Barborič, Sv. Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič („pri Figovcu“), Dunajska cesta, Mar. Ahlin,

Oženjen vrtnar
se sprejme v službo. — Kje, pové gospod Kalis, posredovalni zavod v Ljubljani, Jurčičev trg. 502 (3-)

Nihče
naj ne zamudi, se oglašiti zaradi prevzetja agenture jedne najstarejših bank za prodajo postavno dopuščenih državnih in posojilnih srečk na obroke. **Najvišja provizija, prodajem, oziroma do-ločena plača.** Ponudbe pod šifro „K. A. 8841“ na Haasensteln & Vogler, Dunaj. 787 (6-3)

V zalogi pri **Fran Zemanu v Ljubljani** na Poljanski cesti pri „Korenu“
kjer se dobé najbolj zanesljivi stroji vsake vrste, kakor tudi trombe, cevi in posamezni deli za stroje najceneje. 908 3-1

Najboljša pitna voda
pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških (X.) avtoritet priznana, je 17 3)
MATTONIJEV GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina
Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Naznanilo in priporočilo.
Prečastilo duhovščino in sl. občinstvo vljudno obveščam, da sem prevzel kupnim potem
zalogo in trgovino z vinom na debelo (preje last vinogradniškega društva)
na Glincah pri Ljubljani.
Svojo dosedanje **vlinsko trgovino v Selu pri Žerovnici na Gorenjem** združil bodem s trgovino na Glincah ter **od tod vodil v bodoče kupčijo.** Pismena naročila blagovodé naj torej moji cenj odjemalci naslavljati v **Ljubljano, glavna pošta.** Zagotavljajoč vestno in pošteno postrežbo bilježim velespoštovanjem
917 (1-1)
Egidij Jeglič.

Karlovka cesta št. 28. Alojzij Zajc
Rimska cesta št. 4, „Pri Kamenčanu“, Karlovka cesta št. 4, gostilna
Dachs, Florjanske ulice št. 33, M. Škof, Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič, Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Cinkole, Kopitarjeve ulice št. 4, gostilna „pri Jurju“, Poljanska cesta, Lovro Česnovar („pri starem Tišlerju“), Kolodvorske ulice, gostilna Blumauer, Kolodvorske ulice, Andrej Cerne, Hilšerjeve ulice št. 14, Jakob Zabukovec, Breg, Josip Boštijančič („pri Pepetu“), Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur, Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastja („pri Kamnarju“), Vodmat, Zaloška cesta št. 3, Terezija Omejc, Karlovka cesta št. 32, Marija Stele („pri blem konjičku“), Poljanska cesta št. 26, Rudolf Tenente, Gradaške ulice št. 10, Ana Cuzak, Poljanska cesta št. 48, „Narodna kavarna“, „Pri avstrijskem carju“, Režika Kralj sv. Jakoba trg, Persin Matija na Rožniku, Kenda Ivan, Židovska steza 4, Vospennig, Gospodske ulice, Frč Novak, restavrat. v „Švicariji“.
Medvode: Jerala Alojzij in Zweiner Ivan, gostilni.
Milno pri Bledu: Doktorič Marija, gost.
Novomesto: Kavarna Danisch.
Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.
Podnart: Pogačnik Marija, Javor Terezija, gostilni.
Premškovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in Jakob Dolinar gostilni.
Pulj (Pola): Cafe Miramare.
Radoljica: Hirschmann Ign., gostilna.
Rakek: Sebenikar Lovro, restavracija, Ludovik Sebar, c. kr. poštar, Ivan Fatur, gostilni.
Rateče, Gorenjsko: Ivan Petrič, gostilna.
Ribnica, Dol.: Lovšin Ivan, kavarna, Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Podboj, Andrej Podboj, gostilne.
Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.
Smlednik: Oblak Primož, gostilna.
Sodražica: Drobnič Jurij, gostilna.
Stanežiče pri Ljubljani: Josip Teršan, gostilna.
Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.
Stožice pri Ljubljani: Pečnik Jan. („pri Urbančku“), gostilna.
Struge pri Dobropolju: Salokar K., gostil.
Sreje na Koroškem: Falle V., gostilna.
Sv. Jakob v Rožni dolini, Kor.: Mikula Jakob, gostilna v „Nar. domu“.
Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.
Škofja Loka: Hafner Leopold in Hafner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna.
Šturije pri Ajdovščini: Edvard Cigoj, Štefan Selj in Ivan Štibilj, gostilne.
Toplice, Dol.: Oskrbništvo toplice.
Travnik, Dol.: Lavrič Jan., gostilna.
Trst: Cafe Commercio, Cafe Fabria.
Tržišč: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
Velike Lašče: Matija Hočevar, gostilna „pri pošti“.
Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel „Adria“.
Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in Kočevar Franc, gostilne.
Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.
Žirovnica: Cop M., Svetina A., gostilni.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji razglašja:
Vsled prošnje Hermine Schink, Marije Bayr, Marije Godec in Antonije Brolla se do-
voljuje

prostovoljna sodna prodaja

preje g. Ivanu Schink-u lastnega zemljišča vlož. št. 96 k. o. Loke (pri Zagorju) t. j. stavb.
parc. št. 99/2 s hišo št. 14 v Lokah pri Zagorju in z gospodarskimi poslopji (cenilna vrednost
2600 K) kot jedne skupine, in parc. št. 177/1, 177/2, 177/3 in 178/2 s hišo št. 15 na Lokah
pri Zagorju gospodarskimi poslopji, dvoriščem in vrtom (cenilna vrednost 10.000 K) kot
druge skupine. Ta prodaja se po predloženih dražbenih pogojih izvrši

dné 11. avgusta 1902 na Lokah pri Zagorju.

Popis posestva, zemljeknjižni ekstrakt in dražbeni pogoji se smejo vpogledati ob
uradnih urah pri sodišču in se bodo ob početku dražbe še posebej naznanili. Izključena se
te skupini najprej posebej in potem tudi v celoti za cenilno vrednost kot vzključno ceno
2600 K in 10.000 K, oziroma 12.600 K.

Prostovoljna sodna dražba nima nobenega upliva na obstoj eventualnih vknjiženih
bremen.

Litija, dné 16. julija 1902.

DR. JANKO BREJC

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 19 (Med-
jatova hiša).

872 6-4

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik
izvrstnih „Dürkopp“- in
„Waffenrad“ koles.

Gramofon

Je najboljši in najglasnejši
govorilni stroj na svetu (s
trdimi ploščami.)

845 (24-8)

Avtomate
za gostilne

prodaja (tudi na obroke) do naj-
večjih in najfinjših

Rudolf Weber,

urar v Ljubljani,

Start trg šte. 16.

Išče se

komí!

Z mesecem avgustom t. l. sprejem v svojo
trgovino z mešaním blagom mladega, izurje-
nega komija iz krščanske poštene rodbine za pri-
merno plačo.

Tudi oddam trgovino v najem proti po-
roštvu! Prednost ima, kdor odkupi vso zalogo v
trgovini in točno plača.

Ivan De Franceschi,

851 3-3) trgovec v Šturiji pri Ajdovščini.

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobar-
vanega pohištva za bale in vse druge prilike je pri

IVAN DOGAN-u

mizarju in prodajalcu
sobne opreme v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 15 v
Medjatovi hiši.

Ceniki s podobami po-
stelj, različnih omar,
miz, stolov itd. zastoj
in franko. 8 (15)

št 1001

Odda se stavba

905 (2-1)

prizidka k gimnazijskemu poslopju v Kranju,

obsegajoča tri učne sobe in preložitve stranišč.

Pismene, postavno kolekovane ponudbe, v katerih je ponudene svote s številkami in
besedami zaznamovati, so

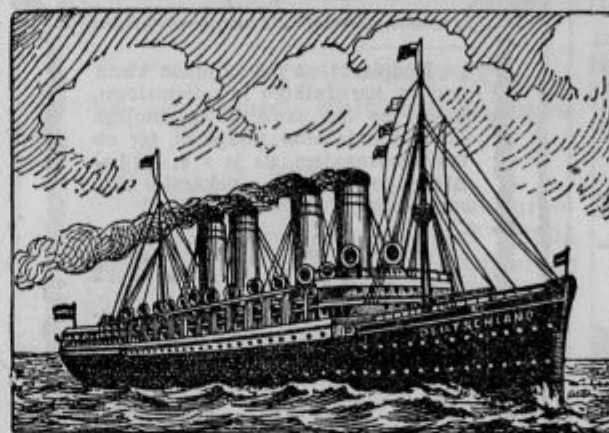
do 8. avgusta t. l.

pri podpisnem mestnem predstojništvu z varščino 500 K vložiti.

Načrti, izkaz enotnih cen in pogoji so v uradnih urah vsakemu v občinskem uradu
na razpolago.

Mestno predstojništvo v Kranju,

29. dné julija 1902.

Največje, najhitreje ter najvarneje vrste
velikanskih parnikov, ki vozijo v

AMERIKO.

Hamburg - New York le 6 dni.

Vožne karte po najnižjih cenah za vse
razrede prodaja ter daje pojasnila točno
in brezplačno oblastveno potrjena

agentura Hamburg - Ameriške Linije.

v Ljubljani, Marijin trg št. 1,

nasproti frančiškanski cerkvi

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (22)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v
Ljubljani, A. Ranč v Kranju, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Prečast duhovščini in sl. občinstvu priporočam uljudno svojo kamno-
seško obrt ter opozarjam, da izvršujem naročila na nagrobne spomenike,
ker delujem od sile brez posredovalca, za

30% ceneje

kakor vsaka druga tvrdka. — V zalogi imam veliko število spomenikov
iz črnega švedskega sianita v raznih oblikah po zelo nizki ceni.

Velespoštovanjem

Ignacij Čamernik,

894 (12-2)

kamnosek v Ljubljani, Komenskega ulice 26.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Duhovski poslovnik,
ali navod za razno uradno poslovanje v
dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cer-
kvenega in nadarbinskega premoženja. — Z
Mimimi obrzci in stvarnim kazalom. — Sestavlil
marin Poč. — Drugi, popravljeni tatis.
Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški
Knjarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol-
šagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Namnanjam, da imam v zalogi
vedno frišno in trpežno blago
vsake vrste za častite gospode
duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se pred duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno
talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko
spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenje-
nimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako
naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno
krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljša delavske moči; zatorej se jamči za elegantno,
lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka
v moji delavnici narejena obleka lepo prilega.

Tudi slav. p. n. občinstvu na-
znanjam, da imam v zalogi vsake
vrste moderne šofe ter tudi nepre-
mošljiv tirolski ločen za haviško.

Tudi imam narejene haviške
vsake velikosti za gospode in dečke
po niski ceni.

Dijakom znižane cene!

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarstva
cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-30

Lasni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

V Šmartnem pri Litiji
je na prodaj

hiša

stoječa pod farovžem, obsegajoča dve sobi, dve
kuhinji z vrtom in njivo. Zraven je tudi hlev
in svinjak. — Kupne pogoje, ki so zelo ugodni,
pove lastnik **Ivan Mah** v Šmartnem.

911 (2-1)

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-8

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Notar dr. R. BEŽEK uraduje

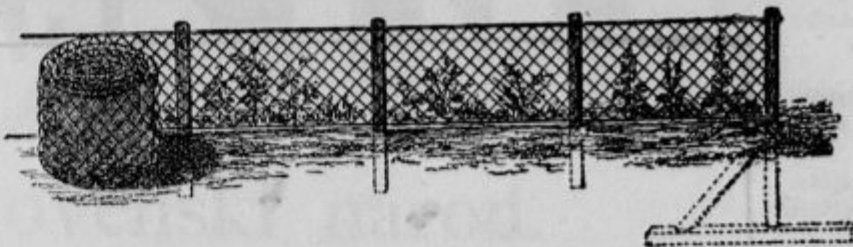
od 1. avgusta t. l. naprej v Jenkovi
hiši št. 36 v pritličju nasproti novi
justični palači.

892 (3-3)

KAROL ZUPANČIČ

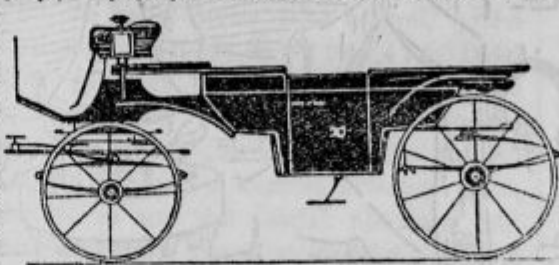
Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

Izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina
s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 745 12-7

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletene in žice,**
pletene s strojem po uzocih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-
nike, golobjake; **mreže za presejanje** gramoza in peska. — Izdeluje in ima
veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna,
line, kleti; **mesne sitnice,** prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih veli-
kostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, po-
krivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. 692 6-3

Vozove izdelujem po najnovejši
dunajski in pariški modi.

FRANC WISJAN, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta šte. 11.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski
nauki za cerkev. Sestavil Ant. Vetrnik,
župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in
apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s
pošto 20 h več.

Drugi zvezek: poglavje o upanju in mo-
litvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih.

Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.

Tretji zvezek: o milosti in zakramentih.

Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

586 50-16

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sioer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ **Tomaževa žlindra,** najboljše umetno gnojilo. ☛

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Za šolska darila

priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani
naslednje **povešiti za mladino:**
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s
podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-
tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših
vezih po raznih cenah.

Največji in najstarejši slovanski
zavod za pridobivanje vode na
Avstrijskem.

Ant. Kunz,
c. in kr. dvorni zalagatelj
v Hrančicah (Moravsko)
izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, prista-
ve, zavode, gradove,
toplice, bolnišnice itd.

Ta trdka je izdelala kar more
dokazati s pohvalnimi pričevanji,
vodovode že v 42 mestih, 510, ob-
činah, na mnogih velikih posest-
vih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji.
— Najizvrstnejše vodne se-
salke za kakor koli da-
ljava. — Veterini motorji.
— Samodelavna korita za na-
pajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne
projekte in proračune po lastnih
državno-potrjenih inženirjih.

Ceniki zastoj in franko.
849 (28-5)

Razno pohištvo

se po ceni prodaja.

Resljeva cesta 9 (Fuxova hiša).
Vprašajte se pri hišniku. 886 (3-3)

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje **cele ornate, kazule** v vseh liturgičnih barvah, **pluviale, obhajilne burze,**
štrole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svil-
natem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi **bandera in baldahine** ter izvršuje vsako-
vrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti
nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-
voljno prevzame. 704 42

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

priletnih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih **vezenin, krojaških potrebščin** ter
raznega **drobnega blaga** — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago. 19 31

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih**
vrednostnih papirjev in **vestni nasveti** za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih**
glavnih. 134 83

**Pravo pomoč po noči in po dnevu
Zoper kakoršnokoli mrčes
Išči le tam — da varno hodiš —
Kjer Zacherlov plakat zagledaš.**